

OSAVUOSIKATSAUS

1.1. – 31.3.2018

Haminan
kaupunginhallitus 7.5.2018
kaupunginvaltuusto 15.5.2018

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
Yleinen talouden kehitys	3
Haminan kaupungin kehitys	3
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	6
Käyttötalous.....	6
Henkilöstösuunnitelma	4
Verotulot.....	4
Valtionosuudet	4
Investoinnit.....	4
Tulosennuste	4
KESKEISET KEHITTÄMISHANKKEET	4
TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN..	7
Konsernipalveluiden palvelualue	7
Hyvinvointipalveluiden palvelualue.....	12
Kaupunkikehityksen palvelualue	27
KAUPUNGIN INVESTOINNIT	38
Konsernipalveluiden investoinnit	38
Hyvinvointipalveluiden investoinnit	39
Kaupunkikehityksen investoinnit.....	40
RAHOITUS.....	42
TULOSLASKELMA	44
RAHOITUSLASKELMA	45
HAMINAN VESI -LIIKELAITOS	46

JOHDANTO

Yleinen talouden kehitys

Talouskasvu jatkuu hyvänä lähivuosina, mutta hidastuu. Taloutta tukevat sekä ulkomaankauppa että kotimainen kysyntä. Viennin kasvua tukee parantunut kustannuskilpailukyky, sillä yksikkötyökustannusten kasvu jää kilpailijamaita maltillisemmaksi. Yksityiset investoinnit kasvavat ennustejaksolla, mutta niiden kasvu jatkuu viime vuosia hitaampana.

Julkisen talouden rahoitusaseman kehitys jatkuu suotuisana, ja julkinen talous kääntyy lähivuosina lievästi ylijäämäiseksi yli kymmenen vuoden alijäämäisyyden jälkeen. Hyvä suhdannetilanne ei kuitenkaan riitä vahvistamaan julkisen talouden tilaa tarpeeksi. Iso kuva julkisesta taloudesta ja talouskasvun rajoista ei ole muuttunut pitkällä aikavälillä, sillä julkisen talouden ongelmat ovat rakenteellisia. Ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu nopeana ja kuormittaa julkista taloutta koko ensi vuosikymmenen ajan. Jotta julkinen talous

Haminan kaupungin kehitys

Haminan kaupungin asukasluku oli Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan maaliskuun lopussa 20 445. Asukasmäärä on vähentynyt vuoden alusta 48 asukkaalla.

Työllisyys on vahvistunut merkittävästi vuoden takaisesti, sillä työttömiä työnhakijoita oli maaliskuun lopussa 1049 (1268), joista pitkäaikaistyöttömiä oli 350 (418). Myös nuorten työllisyys on vahvistunut hieman. Työttömyysaste oli 11,6 % (13,9 %). Avoimia työpaikkoja oli 100.

olisi kestäväällä pohjalla myös pidemmällä aikavälillä, tulisi sen olla vielä selkeämmin ylijäämäinen ensi vuosikymmenen alkupuolella.

Kuntatalouden tila keväällä 2018 on kokonaisuutena hyvä ja tilanne on kohentunut huomattavasti muutama viime vuoden aikana. Suotuisaan kehitykseen ovat vaikuttaneet useat eri tekijät. Hyvän taloustilanteen ansiosta verotulot ovat kasvaneet odotettua paremmin, ja toimintamenot ovat puolestaan kehittyneet varsin maltillisesti muun muassa kilpailukykysovimuksen sekä kuntatalouteen kohdistuneiden valtion ja kuntien sopeutustoimien ansiosta. Toimintamenojen kasvupaine pysyy kuitenkin maakunta- ja sote-uudistukseen saakka suurena, sillä palvelutarvetta kasvattaa väestön ikärakenteen muutos ja kuntatalouden sopeutustoimien menojen kasvua hillitsevä vaikutus hiipuu. (Kuntatalousohjelma 2019–2022).

Haminan Energian LNG-terminaalin rakennustyöt ovat käynnistyneet ja HaminaKotka Satamassa Sarens -projektin rakennustyöt ovat edenneet niin, että liikenne voidaan aloittaa keväällä.

E18-moottoritien osuus Hamina-Vaalimaa avattiin liikenteelle helmikuussa 2018. Samalla avautui yhtenäisen väylä Turun ja Naantalın satamista pääkaupunkiseudun kautta Vaalimaan rajanylityspaikalle. Tien kansainvälinen merkitys on erittäin suuri, sillä E18 on tärkein yhteys Venäjälle. Tämä tieyhteys parantaa seudullisen logistiikan ja liikennepalveluiden kilpailukykyä ja luo uusia mahdollisuuksia elinkeinoelämälle ja työssäkäynnille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Käyttötalous

Toimintatuotot ovat toteutuneet talousarvion mukaisena. Myyntituotot ja maksutuotot ovat jopa hieman ennakoitua paremmin toteutuneet. Viime vuonna maksutuottoihin kirjautui kertaluontoinen erä, mikä

tulee ottaa huomioon toteutumia vertailtaessa. Myös toimintakulut ovat pysyneet talousarvion raamissa. Palvelujen ostojen menokehitys tasaantuu usein loppuvuotta kohden.

Tuloslaskelma sisäiset ja ulkoiset erät ilman vesiliikelaitosta	Tilinpäätös 2017	Toteutunut 31.3.2017	Tp:stä %	Talousarvio 2018	Toteutunut 31.3.2018	Ta:sta %	Muutos 2017/2018 € %	
TOIMINTATUOTOT								
Myyntituotot	9 778 969	2 289 246	23,4	9 427 600	2 604 028	27,6	314 782	13,8
Maksutuotot	8 357 546	3 434 459	41,1	6 637 900	1 839 294	27,7	-1 595 164	-46,4
Tuet ja avustukset	1 532 206	286 234	18,7	1 706 200	265 842	15,6	-20 393	-7,1
Muut toimintatuotot	17 708 422	3 866 073	21,8	17 969 200	4 168 729	23,2	302 656	7,8
Tuotot yhteensä	37 377 143	9 876 012	26,4	35 740 900	8 877 892	24,8	-998 120	-10,1
Valmistus omaan käyttöön	354 189	28 645	8,1	233 500	49 588	21,2	20 943	73,1
TOIMINTAKULUT								
Henkilöstökulut								
Palkat ja palkkiot	-44 342 199	-10 451 249	23,6	-44 939 900	-10 372 720	23,1	78 529	-0,8
Henkilöstökorvaukset	645 139	200 212	31,0	298 800	167 078	55,9	-33 134	-16,5
Henkilösivukulut								
Eläkekulut	-10 716 174	-2 586 824	24,1	-10 627 900	-2 518 120	23,7	68 704	-2,7
Muut henkilösivukulut	-1 915 558	-512 923	26,8	-2 171 300	-404 120	18,6	108 803	-21,2
Palvelujen ostot	-62 129 743	-15 526 201	25,0	-63 082 600	-16 577 392	26,3	-1 051 191	6,8
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-8 291 487	-2 214 716	26,7	-8 408 700	-2 367 577	28,2	-152 861	6,9
Avustukset	-8 352 333	-1 985 247	23,8	-7 801 800	-1 829 594	23,5	155 653	-7,8
Muut toimintakulut	-10 798 495	-2 733 621	25,3	-11 029 300	-2 879 071	26,1	-145 450	5,3
Kulut yhteensä	-145 900 849	-35 810 569	24,5	-147 762 700	-36 781 516	24,9	-970 947	2,7
TOIMINTAKATE	-108 169 516	-25 905 913	23,9	-111 788 300	-27 854 036	24,9	-1 948 124	7,5
Verotulot	82 553 131	20 981 983	25,4	82 000 000	22 253 458	27,1	1 271 475	6,1
Valtionosuudet	37 419 381	9 377 616	25,1	36 600 000	9 331 848	25,5	-45 768	-0,5
Rahoitustuotot ja -kulut								
Korkotuotot	573 256	75 049	13,1	571 000	74 322	13,0	-728	-1,0
Muut rahoitustuotot	1 592 022	115 394	7,2	2 455 000	124 148	5,1	8 754	7,6
Korkokulut	-887 547	-286 925	32,3	-900 000	-253 024	28,1	33 902	-11,8
Muut rahoituskulut	-8 285	-1 664	20,1	-12 000	-10 616	88,5	-8 953	538,1
VUOSIKATE	13 072 443	4 355 540	33,3	8 925 700	3 666 099	41,1	-689 441	-15,8
Poistot ja arvonalentumiset	-7 870 700	-1 723 479	21,9	-7 500 000	-1 673 956	22,3	49 523	-2,9
TILIKAUDEN YLI-A/LIJÄÄMÄ	5 201 744	2 632 061	50,6	1 425 700	1 992 143	139,7	-639 917	-24,3

Henkilöstösuunnitelma

Tavoitteena on 20 htv:n vähennys vuoden 2020 loppuun mennessä. Tästä tavoitteesta on jo 25 % toteutunut, sillä vakituinen henkilöstömäärä on kolmessa kuukaudessa pienentynyt 5 htv:llä. Vähennyksiä tehdään hyödyntämällä eläköityminen ja jättämällä avoi-

met vakanssit täyttämättä. Kuluvana vuonna arvioidaan 56 työntekijän siirtyvän eläkkeelle. Osa tehtävistä voidaan jättää täyttämättä sote-uudistuksen johdosta. Määräaikaisten työntekijöiden määrän vaihteluun vaikuttaa mm. kansalaisopiston toimintakausi.

	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä
31.12.2017	1073	303	25	1401
31.3.2018	1068	333	57	1458
Erotus	-5	+30	+32	+ 57

Verotulot

Verotuloja on tilitetty alkuvuodesta huomattavasti enemmän viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, mutta osuus ei oleellisesti poikkea tälle vuodelle budjetoidusta. Verotulojen toteutumaan vaikuttaa mer-

kittävästi marraskuun maksuunpanotilitys, jonka suuruus ei ole vielä tiedossa. Lisäksi muutoksenhaun johdosta kiinteistöverotilityksiin tehdään tänä vuonna 200 000 euron verotuloja alentava oikaisu. Näin ollen verotulokohtaan ei esitetä muutosta.

Valtionosuudet

Käyttötalouden valtionosuudet ovat toteutuneet ennakoitua paremmin, mutta viime vuotta heikommin.

Tästä huolimatta valtionosuuskohtaa voidaan korottaa 600 000 eurolla.

Investoinnit

Investointien toteutuma on 15 %. Talousarvio toteutuu loppuvuosipainotteisesti, koska useat investoinnit

käynnistyvät kevään ja kesän aikana.

Tulosennuste

Talousarvion mukainen tulos on 1,4 miljoonaa euroa. Tämän hetken näkymän perusteella tulos tulisi olemaan hieman talousarviota parempi. Ennusteeseen

liittyy kuitenkin tässä vaiheessa runsaasti epävarmuustekijöitä.

KESKEISET KEHITTÄMISHANKKEET

Valmiina sote- ja maakuntauudistukseen

Vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän perustamisesta vuoden 2019 alusta lukien ja valinnanvapauspilottiin osallistumisesta on päätökset tehty. Sote- ja maakuntauudis-

tuksen vaikutuksista kaupungin talouteen on tehty ennakkolaskelmia. Myös alustavat arviot henkilöstövaikutuksista ovat olemassa.

Kohti hiilineutraalia kuntaa

Haminan kaupunkistrategia linjaa kaupungin yhtenä kriittisenä menestystekijänä ekologisuuden ja kestävä kehityksen Hamina onkin liittynyt kaupunginvaltuuston päätöksellä (14.6.2016) 27 edelläkävijäkunnan joukossa kohti hiilineutraalia kuntaa eli Hinku-kunnaksi.

2030 mennessä. Tavoite koskee kaikkea kunnan rajojen sisäpuolella tapahtuvaa toimintaa, ei pelkkää kuntaorganisaatiota. Haminan tavoitteille on laadittu oma "tiekartta".

Tärkein Hinku-kriteeri on valtuuston päätös siitä, että kunta tavoittelee koko alueellaan 80 %:n kasvihuonekaasupäästövähennystä vuoden 2007 tasosta vuoteen

Haminan kaupunki valittiin kuukauden HINKU-palkinnolla maaliskuussa. Palkinto jaettiin tunnustuksena aktiivisuudesta ja päästöjen vähentämisestä.

Business Mooring -hankkeella tavoitellaan uusia työpaikkoja

Business Mooring -hanke tähtää satamasidonnaisten työpaikkojen vahvistumiseen. Hanke keskittyy erityisesti Haminan satamaosassa kemian klusterin vahvistamiseen. Myös isoja tuotantolaitoksia sekä logistisia palveluita hyödyntäviä yrityksiä houkutellessaan satamaan ja

sen tausta-alueille. Satamaosassa on varattu Paksuniemestä ja Hillonlahden pohjoispuolisilta alueilta lähes 200 hehtaaria.

Paksuniemessä on 40 hehtaaria heti käyttöön otettavaa aluetta esimerkiksi kemian teollisuuden laajennuksia varten. Hanke jatkuu vuoteen 2020 saakka.

Haminan kaupunkikeskusta uudistuu

Kauppatorin uusi palvelurakennus kahvila- ja huoltoliineen sekä esiintymislavoineen on otettu käyttöön tammikuussa.

Uutta vetovoimaa Lippumaailmasta, elokuvatuotannosta ja risteilyliikenteestä

Lippumaailma luo ilmettä ja vetovoimaisuutta, rakentaen samalla pohjaa yritystoiminnalle. Haminassa liehuvat maailman valtioiden liput brändäävät Haminaa kansainvälisenä tapaamispaikkana. Suomen lipun juhlallisuudet järjestetään Haminassa 28.5.2018. Silloin avataan Lippumaailmaan liittyvät Suomen lipun tie -puisto Rukin puiston yhteydessä sekä Lipputornin puiston

alueelle sijoittuvat Baltian ja Pohjoismaiden liput sisältävä puisto.

Kaupungin vetovoimaa vahvistavat Kaakon elokuvakomission toiminta ja kesällä 2017 avattu seudullinen risteilyliiketoiminta. Kesällä 2018 risteilijävierailut jatkuvat ja vuosina 2019–2020 on odotettavissa risteilijävieraiden määrän selkeää kasvu.

Tervasaari kutsuu rakentajia ja vierailijoita

Tervasaaren kunnallistekniikan rakentaminen ja laituri-alueiden uudistaminen jatkuvat. Oolannin puiston rakentaminen on aloitettu. Alueen sijainti meren äärellä kävelyetäisyyden päässä keskustasta takaavat ainutlaatuiset mahdollisuudet asumiseen ja matkailuun. Yleistä virkistyskäyttöä tulee lisäämään kaupunkirantojen

yleissuunnitelman mukainen rantareitistö, joka kulkee Tervasaaren kautta.

Tervasaarelle sijoittuvan yksityisen päiväkodin toteuttaja on valittu ja päiväkodin rakentaminen alkaa syksyllä 2018.

Asumiseen uutta tarjontaa, mahdollisuuksia ja vetovoimaa

Poitsilaan valmistuu yksityinen palvelutalo ja Tervasaareen on myös suunnitteilla yksityinen palvelutalo. Vehka-Asuntojen Tuki ry rakennuttaa Haminan keskustaan ikäihmisille tarkoitettua vuokrakerrostalon.

Kaupungin asuinalueiden palvelut ja alueiden vetovoimatekijät on kartoitettu. Myös kiinteistövälittäjien näkemyksiä asumisen vetovoimaisuuden lisäämiseksi on kuultu.

Kaakkois-Suomen Ely-keskuksen kanssa käynnistetään neuvottelut mahdollisuudesta muuttaa vapaa-ajan asunto pysyväksi asunnoksi. Kaupunginhallituksen päätöksellä tuetaan Kyläkuituhanketta Metsäkylä-Kannusjärvi-Kitula. Hankkeelle on myönnetty rakennusaikainen laina 0,506 M€. Valokuituhanke mahdollistaa myös etäopetuksen kyläkouluilla.

Uutta potkua markkinointiin

Haminan markkinointia on tehty alkuvuoden yhden saatevarjon alla. Kaupungin kaikkea markkinointia ohjaa Kohtaamisten kaupunki -teema, jonka alla tehdään imago- ja asumismarkkinointia sekä Hamina Tattoon, Haminan Lippumaailman ja tapahtumien markkinointia.

Markkinointitoimenpiteissä on hyödynnetty kohtaamisia joka tasolla. Nämä kohtaamiset ovat tapahtuneet arjessa kaupungilla, alueen tapahtumissa ja tilaisuuksissa, messuilla, torilla asukkaiden parissa sekä tarkkaan kohdennetuissa digitaalisissa kanavissa.

Hamina on alkuvuonna uudistanut kotisivunsa hamina.fi ja matkailijoille suunnatun sivuston visithamina.fi. Lisäksi on uudistettu Tattoon ja Bastionin kotisivut. Kaikissa sivuissa on huomioitu markkinoinnillinen näkökulma ja yhtenäinen visuaalinen ilme.

Opitaan uutta ja jaetaan osaamista

Osaamisen systemaattinen johtaminen varmistaa kaupungin tavoitteisiin ja päämääriin pääsemisen nyt ja tulevaisuudessa. Osaaminen nähdään keskeisenä osana työhyvinvoinnin kokemusta.

Osaamisen johtamisen käytänteiden jalkauttamista jatketaan. Vuoden 2018 aikana tuetaan kehittäjämielen vahvistumista koko henkilöstössä ”sisäinen kehittäjä” -koulutushankkeen (2017–2019) avulla. Esi-

Prosessijohtamisella tukea tavoitteille ja tuloksellisuudelle

Haminan kaupungin uusi toiminnanohjausmalli hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 12.3.2018. Malli otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta lukien. Uudella toiminnanohjauksella tuetaan kaupungin arvoja ja strategis-

Vaikuttavuutta ja osaamista kuntahankintoihin

Kaupunginhallitus on 15.12.2017 hyväksynyt Haminan kaupungin hankintaperiaatteet, jotka ohjaavat hankintojen tekemistä yleisellä tasolla. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeeseen on sisällytetty käytännön hankintaohjeistus.

Pienhankintoja varten on kaupungissa otettu käyttöön Cloudia -pienhankintajärjestelmä, jonka kautta pienhankintoja on vuoden 2018 aikana kilpailutettu. Kesän 2018 aikana otetaan käyttöön myös Cloudian sähköinen kilpailutusjärjestelmä kynnyсарvot ylittävälle hankinnoille.

Kaupunki osallistui Matka 2018 -messuille Helsingissä teemalla Maat kohtaavat Haminassa kärkituotteina Hamina Tattoo ja Haminan Lippumaailma. Uusi kaupungin matkailuesite ja tonttiflyer tuotettiin huhtikuussa Kotkan Rakenna & Remontoi -messuille. Messuilla teemana oli Hyvän asumisen Hamina - tontteja meren ja tapahtumien äärellä.

Haminan Lippumaailman markkinointikampanja toteutetaan toukokuussa yhteistyössä kehitysyritys Cursor Oy:n kanssa. Myös muuta seudun yhteismarkkinointia on tehty koko alkuvuoden.

Yhdessä seudun kanssa tehdään myös aktiivista työtä edistämällä yritysten seudulle sijoittumista ja investointien toteuttamista laajan kumppanuus- ja yritysverkoston tukemana.

miesosaamisen kehittämistä kohti osallistavaa ja valmentavaa johtamista jatketaan. Pitkäkestoiseen (2018–2019) Johtamisvalmennukseen osallistuu 60 työntekijää.

Terveystuon kokemusta osaamisen hallinnan järjestelmän käyttöön otosta hyödynnetään ja innostetaan muita tulosyksiköitä systemaattiseen osaamisen johtamisen käynnistämiseen.

ten tavoitteiden toteutumista sekä edistetään tuloksellisuutta ja henkilöstön työhyvinvointia. Toiminnassa hyödynnetään myös digitalisaation tuomat mahdollisuudet.

Viranhaltijoiden sopimusosaamista on lisätty koulutuksien avulla. Huhtikuussa 2018 järjestettiin Sopiminen ja sopimukset haltuun koulutus, joka oli jatkoa vuoden 2017 hankintalakikoulutukselle.

Hallintopäällikkö oli esittelemässä kaupungin hankintaperiaatteita Cursorin järjestämässä Hankintapäivässä 18.4.2018. Paikalla oli paljon paikallisia yrittäjiä. Yritysyhteistyötä pyritään jatkuvasti kehittämään. Hankintakalenteria, josta mm. yrittäjät pääsevät näkemään kaupungin tulevat kilpailutukset, on tehty talven aikana ja se tullaan julkaisemaan touko-kesäkuussa 2018.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Konsernipalveluiden palvelualue

Toimielin	KAUPUNGINVALTUUSTO
Tulosalue	Kaupunginvaltuusto
Tulosityksiköt	kaupunginvaltuusto
Tehtävä	Kaupunginvaltuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa myös muille toimielimille.

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
120 KAUPUNGINVALTUUSTO							
Toimintatulot				130			
Toimintamenot	-142 700		-142 700	-12 838	9,00		-142 700
Toimintakate	-142 700	0	-142 700	-12 708	8,91	0	-142 700

Menojen toteutumisosuus jää pieneksi, koska ensimmäisen neljänneksen kokouspalkkiot maksetaan huhtikuussa.

Toimielin	TARKASTUSLAUTAKUNTA
Tulosalue	Tarkastustoimi
Tulosityksiköt	Tarkastustoimi
Tehtävä	Kuntalain mukaisen tarkastuksen järjestäminen, kunnanvaltuuston päätettävien tarkastusta koskevien asioiden valmistelu, valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen arviointi sekä tilintarkastus.

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
121 TARKASTUSTOIMI							
Toimintamenot	-50 000		-50 000	-8 549	17,10		-50 000
Toimintakate	-50 000	0	-50 000	-8 549	17,10	0	-50 000

Toteutumisosuus jää pieneksi, koska ensimmäisen neljänneksen kokouspalkkiot maksetaan huhtikuussa ja tilintarkastusyhteisön laskutus jaksottuu toteutuneiden tarkastuspäivien perusteella.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Konsernijohto
Tulosityksiköt	Konsernijohto, yleinen hallinto ja edunvalvontatehtävät
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja
Tehtävä	Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kaupunginvaltuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Sote-uudistus toteutuu taloudellisesti positiivisena	Muutosrajoitin €	-1,9 milj. euroa	-1,9 milj. euroa
	Toimintatuottojen ja kulu- lujen suhde paranee	Toimintatuotot/Toimin- takulut %	21,6	24,1
	Vuosikate kattaa vähin- tään 120 % poistoista	Vuosikate/Poistot %	115,5	-
Arviointi:		Muutosrajoittimen osalta ei ole vielä käytössä uusia laskelmia. Kaupungin talous on vahvistumassa, mutta toimenpiteitä talouden vahvistamiseksi tulee edelleen toteuttaa. Hyvä taloustilanne antaa kaupungille liikkuma- varaa kehittää palveluja ja elinvoimaa sote-uudistuksen jälkeen.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannukset kääntyvät nousuun kysynnän muutosten johdosta. Rakenteelliset uudistukset ja tuottavuutta edistävät hankkeet eivät toteudu. Tarpeettomien kiinteistöjen myynnit eivät etene.		Tuottavuutta edistävät toimenpiteet otetaan käyttöön hyvän projektijoh- tamisen avulla. Resurssit kohdennetaan uudelleen kysynnän muutosten mukaisesti. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu on kaikkialla käytössä. Ta- louden seuranta ja ennakointi ovat säännöllistä. Huolehditaan myös tulo- jen kannosta. Sote-kiinteistöihin liittyvä riski hallitaan.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2017	Toteutuma I.I.-31.3.
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoiman vahvis- taminen	Kaupunki tukee Metsä- kylä-Kannusjärvi- Kitula -valokuituverkko- hanketta. Kaupunki si- toutuu 10 % tukeen hankkeen tukikelpoisista kustannuksista, jotka ovat maksimissaan 779.100 €. Hankkeen toteuttaa Kymijoen kylä- kuitu, joka on hakenut rahoituksen maaseutu- rahastosta Sepran kautta.	Rakentamisaikainen laina, joka on maksimissaan 505.941 €	Kaupunginhallituk- sen päätös 20.3.2017	Ensimmäinen laina- erä on maksussa.
		Valokuituverkko on valmis 31.12.2018		
		-liittyjien määrä kpl		
Arviointi:		Hanke on edennyt Kannusjärvi-Kitulan osalta ennakoitua paremmin. Myös Metsäkylän osalta liittyjien määrä mahdollistaa hankkeen käynnis- tymisen.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Liittyjien määrä jää arvioitua pienemmäksi, mikä aiheuttaa rahoitusriskin hankkeelle.		Kaupungin laina turvataan yritys kiinnityksellä.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.-31.3.
Uudistuva ja vuorovaikutteinen johtaminen	Toiminnanohjauksen uudistaminen. Prosessi-johtamisen hanke.	Uusi toiminnanohjaus otetaan käyttöön vuoden 2019 alusta.		Suunnitelman mukaisesti.
	Henkilöstöjohtamisen toimintamallien yhdenmukainen käyttö johtamisessa	Keva- strategisen henkilöstöjohtamisen arviointi (1-3)	I	
	Valmentavan johtajuuden vahvistuminen	360 esimiesanalyysi 1-5 (joka toinen vuosi)	3,61	3,65
Arviointi:		Operatiivisen johtamisen osalta muutosjohtajien rekrytointi ja sisäinen haku ovat vireillä. Luottamushenkilöorganisaation uudistaminen on valmistelussa. Esimiestyössä on tapahtunut pientä kohennusta.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Uudessa toiminnanohjausmallissa on vaarana, että muutetaan toimintamallia, mutta ei ajattelutapaa. Keskitytään rakenteisiin eikä palveluihin. Kiireen varjolla palataan vanhaan.		Henkilöstö on mukana uudistuksen valmistelussa. Panostetaan henkilöstöjohtamiseen, esimiestyöhön sekä henkilöstön osaamisen vahvistamiseen.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio-	Muutettu	Toteutunut	Tot %	Muutos-	Uusi
	talousarvio	muutokset	talousarvio	31.3.2018	esitykset	talousarvio
122 KONSERNIJOHTO						
Toimintatulot			9 471			0
Toimintamenot	-4 166 500		-4 166 500	26,75		-4 166 500
Toimintakate	-4 166 500	0	-4 166 500	26,52	0	-4 166 500

Toimintakatteen toteutusprosenttia nostaa koko vuodelta maksettu Kuntaliiton jäsenmaksu ja pelastustoimen koko vuoden investointiosuus.

Toimielin	KAUPUNGINHALLITUS
Tulosalue	Konsernipalvelut
Tulosityksiköt	Hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, talouspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Konsernipalvelujohtaja
Tehtävä	Tukea demokraattista päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista johtamista, huolehtia kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, luoda yhteistyössä palvelualueiden kanssa edellytyksiä sille, että kaupunkilaisille tuotettavat palvelut ovat vaikuttavia, tehokkaita ja taloudellisia sekä tuottaa palvelualueille hallinto-, talous- henkilöstö-, omistajaohjaus-, viestintä- ja ICT-palveluita.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2017	Toteutuma 1.1.-31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Kehittämisasenteen vahvistaminen koko organisaatiossa sisäisen kehittäjäverkoston avulla.	Osallistujien määrä	37	37
		Kehittämisideoiden määrä	-	
	Henkilöstömäärä vähennee edelleen (sote-ratkaisujen jälkeen) 20 htv vuoden 2020 loppuun mennessä. Soten siirtymisen jälkeen vakituisen henkilöstön määrä 583.	Henkilöstökysely Henty), 1-4 (joka toinen vuosi)	2,6	
		Sosiaalinen pääomamittari, 1-5 (vuosittain huhti- ja marraskuu)	3,6	
	Asiakaslähtöisten palveluiden kehittäminen. Julkisten palveluiden avoimuuden ja hallinnon palveluiden saatavuuden parantaminen/ kuntalaisten asiointiin yksinkertaistaminen ja helpottaminen. "Living lab" tyyppisen alustan rakentaminen.	Koulutuspäivät	1.9pv/työntekijä (17.11)	
	Vakituisen henkilöstön määrä	1 073 (15.11.)	1 068	
Arviointi:		Sisäinen kehittäjäkoulutus jatkuu ensimmäisen ryhmän osalta. Uuden ryhmän koulutus käynnistyy tämän vuoden puolella. Esimiesvalmennus on käynnissä. Vakituisen henkilöstön määrä on edelleen hieman laskenut eläköitymisten ja sote-uudistukseen valmistautumisen johdosta. Palvelumuotoilu -hanke on käynnistynyt vihertyöpalveluissa sekä kaupungin asiakaspalvelussa.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Nykyisen henkilöstön keski-ikä on kunta-alan keskimäärää korkeampi 49,4 vuotta. Muutokset toimintaympäristössä edellyttävät osaamisen uudistamista. Työhyvinvoinnin kokemus voi heikentyä.		<ul style="list-style-type: none"> - valmentavaa johtajuutta - osaamisen kehittämiseen panostamista - uudenlaista toiminnan ohjausta - ikäjohtamisen toimintamallin käyttöönottoa 		
Sähköisten palveluiden lisääminen ja niihin yksistään panostaminen haastaa henkilöstön oppimaan uutta. Sähköisten palvelujen käyttömahdollisuutta ei ole kaikilla kuntalaisilla.		Henkilökohtaista asiakaspalvelua pyritään tarjoamaan mahdollisuuksien mukaan. Opastetaan kuntalaisia sähköisten palvelujen käyttöön. Tuetaan kyläyhteisöjen valokuitu- ja laajakaistahankkeita.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.-31.3.
Ekologinen Hamina	Laaditaan koko kuntaa kattava, energiatehokkuussopimukseen perustuva toimintasuunnitelma. Eri toimialat sitoutetaan miettimään omia tavoitteitaan.	Suunnitelma valmis 31.12.2018 mennessä Suunnitelman laatimisen vastuutaho on Energia- ja ilmastotyöryhmä.		

	Peruskaupungin, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten energian käytön vähentäminen	Energian käyttö yhteensä Mwh/v	51 039 (tähän ei sisälly Haminan Energian omaa energian käyttöä)	
		-energian säästön ohjeellinen välitavoite 2042 Mwh, vähintään 4 % vuonna 2020		
		-energian säästön ohjeellinen kokonaistavoite 3828 Mwh, vähintään 7,5% vuonna 2025		
	Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Waltti-matkakorttien latausmäärä kpl	1 071	
	Waltti taksajärjestelmän kehittäminen sekä ajantasaisen ja joukkoliikenteen mobiilin matkustajainformaation kehittäminen	1 466 (1.1.–31.10.2017)		
	Kiertotalouden kehittäminen / loppujätteeksi päätyvän hyödynnettävän jätteen määrä vähentäminen	Pienjäteasemalla vastaanotettu jätemäärä tn	722	
		Kierrätykseen ja energiaksi päätyvä osuus Haminassa %	97 %	
		Loppujätteeksi päätyvä osuus Haminassa, %	3 %	
Arviointi:		Nykyiselle KETS kaudelle 2017–2025 Haminan säästötavoite on 3828 MWh. Saavuttaaksemme kyseisen säästöt tulisi vuosille 2019–2025 tehdä suunnitelma, johon tulisi vuosikohtaiset energiasäästötoimenpiteet. Kyseisillä toimenpiteillä tulisi saavuttaa vuositasolla n. 547 MWh säästöt. Hinku-ohjelma valmistelussa.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Eri ohjelmien tavoitteiden yhteensovittaminen on haasteellista. Kaikkia osapuolia ei saada sitoutettua tavoitteisiin annetussa aikataulussa, koska helposti unohdetaan, että tavoitteet läpäisevät kaikki toimialat.		Tavoitteiden seuranta parannetaan sekä yhteistyötä lisätään kaupunkikonsernin sisällä ja eri työyksiköiden kesken. Tunnetaan oman työn ympäristönäkökohdat ja tehdään niiden mukaisia ratkaisuja; kuten tuotteiden ja palveluiden hankintojen suunnittelussa ja hankinnassa. Laitteiden energiatehokkuutta ja tuotteiden ekologisuutta käytetään yhtenä hankintojen kriteerinä. Mietitään hankintavaihtoehtoja suoran hankinnan sijaan: vuokraus, lainaaminen, yhteishankinta. Varmistetaan Waltti-palvelun saavuus.		
Kaupungin työyksiköissä ei täysin tunneta ja tunnisteta ekologisuuden merkitystä ja arvoa. Käsitettä vierastetaan, vaikka kysymys on meidän jokaisen omista toimintatavoista.		Lisätään työarjen ekotehokkuutta mm. kiinnittämällä huomiota sisälämpötiloihin, vedenkulutukseen ja paperinkulutukseen sekä siirrytään enenevässä määrin digitaliseen asiakirjojen ja dokumenttien hallintaan. Valaistus muutetaan energiatehokkaammaksi peruskorjausten edetessä. Oheistetaan jätteiden lajittelu kaupungin omissa toimipisteissä.		
		Turvataan riittävät resurssit suunnittelutyöhön, toteutukseen, viestintään ja koulutukseen.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
125 KONSERNIPALVELUT							
Toimintatulot	483 900		483 900	17 732	3,66		483 900
Toimintamenot	-5 361 100		-5 361 100	-1 586 120	29,59		-5 361 100
Toimintakate	-4 877 200	0	-4 877 200	-1 568 388	32,16	0	-4 877 200

Toimintakatteen toteutusprosentti on tässä vaiheessa vuotta korkea, koska työterveyshuollon kustannuksiin saatava Kela-korvaus kirjautuu vasta joulukuulle. ICT-palvelut toteutuvat etupainotteisesti kerralla koko vuodelta maksettavien linsenssikustannusten takia.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
II KONSERNIPALVELUT YHTEENSÄ							
* Toimintatulot	483 900	0	483 900	27 333	5,65	0	483 900
* Toimintamenot	-9 720 300	0	-9 720 300	-2 722 078	28,00	0	-9 720 300
* Toimintakate	-9 236 400	0	-9 236 400	-2 694 745	29,18	0	-9 236 400

Hyvinvointipalveluiden palvelualue

Toimielin Tulosalue Tulosyksiköt	HYVINVOINTIVALIOKUNTA Hyvinvoinnin edistäminen Hyvinvoinnin edistämisen hallinto, Kansalaisopisto, Kirjasto- ja tietopalvelut, Nuorisopalvelut
Talousarvion sitovuus Vastuuhenkilö	Toimintakate Hyvinvointipalvelujohtaja
Tehtävä	Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, nuoriso-, järjestö-, kansalaisopisto ja kirjastopalvelut edistävät toiminnallaan vapaata kansalaistoimintaa ja lisäävät yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisen aktiivisuutta. Painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa ja kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnin edistämisessä.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I.-31.3.
Kumppanuuk- sien edistämi- nen	Hyvinvointiohjelman laati- minen	Ohjelma valmis 30.6.2018		Hyvinvointiohjelman päivittäminen on työn alla.
	Kumppanuusohjelman laa- jentaminen ja sisällön ke- hittäminen sekä kumppa- nuuden edistäminen	Kumppanuussopimuk- seen liittyvien järjestöjen lukumäärä 70 kpl	53	70
	Nuorten työllistämisen ja aktivointitoimia lisätään mm. Ohjaamohankkeen avulla. ESR-hanke päättyy 31.12.2018.	Aktivointitoimien piirissä olevien nuorten luku- määrä, tavoite 50 (hlö)	40	Luku ilmoitetaan 30.6.2018 tilanteessa
	Kansalaisopiston toimin- nan vahvistaminen	Opiskelijoiden määrä, ta- voite 5 000 (hlö)	4 535	2 068

	Kirjastojen automatiikan lisääminen	Kokonaislainaus, tavoite 300 000 kpl	285 245	79 139
		Asiakaskäynnit (myös verkkokäynnit), tavoite 280 000 käyntiä	260 739	Luku ilmoitetaan 30.6.2018 tilanteessa
Arviointi:		Nuorten hyvinvoinnin toimenpideohjelma vuodelle 2018 on hyväksytty hyvinvointivaliokunnassa 18.4.2018. Haminan kaupungin nuoriso-palvelut olivat mukana seudullisessa nuorten vaikuttamishankkeessa yhdessä Kotkan, Kaakon Kaksikon ja Pyhtään kanssa. Hanketta rahoitti aluehallintovirasto. Toimenpideohjelman mukaisia toimenpiteitä vuonna 2018 on mm. mopotalli, nuorisotilojen aukioloaikojen lisääminen ja graffitiseinä.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Kansalaisopiston opiskelijamäärien väheneminen, valtionosuuden pieneneminen, hyvien opettajien saannin hankaluus ja puutteelliset opetuspaikat		Tulevan lukuvuoden kurssisuunnittelussa kansalaisopiston opetusohjelmaa on pyritty kehittämään huomioiden asiakkaiden näkökulma ja tarpeet.		
Nuorten syrjäytyminen		Ohjaamo-toiminnassa on front office -periaate (yhden luukun periaate), jolloin nuoria varten on rakennettu palveluverkosto saman katon alle. Nuorten työllistämiseen panostetaan erityisesti. Nuorten työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön aktivointitoimenpiteiden avulla pyritään ehkäisemään nuorten syrjäytymistä. Nuorten yhteiskuntatakuu velvoittaa kuntaa aktiivitoimenpiteisiin ja tähän Ohjaamo-toiminta vastaa erinomaisesti.		
Omatoimisuuteen liittyvien häiriöiden lisääntyminen		Opastus, valvonta ja varhainen puuttuminen. Huolto- ja ylläpitosopimukset järjestelmätoimittajien kanssa.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio-	Muutettu	Toteutunut	Tot %	Muutos-	Uusi
	talousarvio	talousarvio	31.3.2018		esitykset	talousarvio
430 HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN						
Toimintatulot	332 100	332 100	97 001	29,21		332 100
Toimintamenot	-2 898 500	-2 898 500	-701 217	24,19		-2 898 500
Toimintakate	-2 566 400	0 -2 566 400	-604 216	23,54	0	-2 566 400

Toimintatuloissa näkyy mm. lasten tietokirjallisuuden hankkeen jaksottaminen vuodelta 2017. Tulosalueen talous näyttäisi toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Terveyspalvelut
Tulosityksiköt	Perusterveydenhuolto, Suun terveydenhuolto, Erikoissairaanhoito, Tukipalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Terveyspalveluiden päällikkö

Tehtävät tukevat kuntalaista tarjoamalla ennaltaehkäiseviä ja korjaavia terveydenhoitopalveluja. Kaiken toiminnan tavoitteena on hyvinvoiva haminalainen. Arvojamme ovat asiakaslähtöisyys, turvallisuus, yhteisöllisyys sekä laadukkaat, oikea-aikaiset terveyspalvelut.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.- 31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Carean kustannukset pysyvät vuoden 2016 tasolla	Carean käyttö M€	24.1	5,8
Arviointi:	Carean käyttökustannukset ovat pysyneet vuoden 2016 tasolla. 5.2.2018 alkaen erikoissairaanhoidopiiriin siirtöpäivämaksu on poistunut uuden toimintamallin myötä. Potilaat ohjataan tarvittaessa vapaalle perustason hoitopaikalle naapurikuntiin. Uusi toimintamalli lisää menoja, kun haminalaisia perusterveydenhuollon potilaita hoidetaan naapurikunnissa. Myös Hamina saa lisää tuloja, kun naapurikuntien potilaita hoidetaan meillä.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Erikoissairaanhoidon käyttö lisääntyy väestön ikärakenteen ja monisairastavuuden takia. Terveysaseman lääkärikäynneistä 57 % on yli 65 vuotiaiden käyntejä.	Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon hoitoketjujen vuorovaikutteinen suunnittelu, toimeenpano ja seuranta. Sairauksien ennaltaehkäisyssä ja todettujen sairauksien hoidossa hyödynnetään perusterveydenhuollon osuutta. Tämä tarkoittaa pitkäaikaissairauksien hoidossa mm. lisäsairauksien ehkäisyä ja niiden varhaista toteamista.			

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.- 31.3.	
Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen	Ennaltaehkäisevät palvelut ja sairauksien varhainen toteaminen	Terveyskioskikäynnit kpl	6 028	778	
	Uudet matalan kynnyksen palvelut toimivat. Seurataan käyntimääriä uusissa palveluissa	Suoravastaanotto (FT) tavoitetaso 100 kpl			84
		Mielenterveys-päihdeasiakkaiden matalan kynnyksen hoidot, tavoite 100 kpl			95 (joista 3 päihde-seurantaa helmikuun alusta alkaen) Asiakasvastaava toiminta aloitettiin helmikuussa terveysasemalla (4 asiakasta)
		Matalankynnyksen kriisivastaanotto alkoi 7.3.2018			10 kriisivastaanottoa
		Kroonisten kipupotilaiden hoito tavoite 15 kpl			3
	Terveyspalvelujen peittävyys, mittarien tavoite % ovat kansallisia	Peittävyys terveysasemalla % Tavoite 60 %		49	ilmoitetaan vuoden lopussa
		Peittävyys kiirevastaanotto % Tavoite 30 %		33	ilmoitetaan vuoden lopussa
Peittävyys suun terveydenhuolto % Tavoite 30 %			44	ilmoitetaan vuoden lopussa	

		Käytön toistuvuus, terveysasemalla pienempi kuin 3 kertaa/asukas, kiirevastaanotto pienempi kuin 1 kerta/asukas		Terveysasemalla 2 kertaa/asiakas Kiirevastaanotolla 2 kertaa/asiakas Todelliset luvut vuoden lopussa
	Sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu	Sähköinen ajanvaraus, toteutuminen kpl tavoite 1 500	1 394	Terveysaseman sähköinen ajanvaraus aloitetaan huhtikuussa
		Perumatta jääneet ajat eri palveluissa kpl, tavoite alle 500 kpl koko ajanvarauksesta	448	Ilmoitetaan vuoden lopussa
Arviointi:		Matalan kynnyksen palveluiden tarpeeseen on pystytty vastaamaan hyvin.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Työtilat eivät vastaa muuttuvia asiakastarpeita.		Toimivien työtilojen turvaaminen toiminnan varmistamiseksi.		
Sähköisten palvelujen käyttöönotossa ilmenevät tietotekniset ongelmat.		Käyttöönotossa onnistutaan hyvällä ennakkoinnilla ja testaamisella. Ohjauksen ja neuvonnan onnistuminen.		
Asiakkaat eivät osaa käyttää sähköisiä palveluja.		Palvelujärjestelmät ovat käyttäjystävällisiä.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1. – 31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen, koulutuspäivien lukumäärä vähintään 3 pv/hlö	Toteutuneet koulutuspäivät / hlö	keskiarvo 1 päivä/hlö	Toteutuneiden koulutuspäivien lukumäärä ka ~ 1pv/hlö.
Arviointi:		Uudeksi toiminnan riskiksi muodostunut rekrytointivaikeudet, joiden vuoksi esim. puheterapian palveluita ei ole voitu tarjota.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Taloudelliset voimavarat. Toimintaympäristön muutos. Koulutustarjonta/kehittymissuunnitelmat eivät kohtaa (alueella ei ole tarvittavaa koulutusta tarjolla.)		Onnistunut muutoksen johtaminen, ennakoiva ja hyvä henkilöstö- ja taloussuunnittelu. Yhteistyö koulutuksen tarjoajien kanssa.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio- talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
311 TERVEYSPALVELUT							
Toimintatulot	2 239 100		2 239 100	613 496	27,40		2 239 100
Toimintamenot	-40 720 600		-40 720 600	-9 787 045	24,03		-40 720 600
Toimintakate	-38 481 500	0	-38 481 500	-9 173 548	23,84	0	-38 481 500

Toimintatulot ylittävät arvioidun alkuvuonna runsaammin kertyvien asiakasmaksujen vuoksi. Toimintamenot alittavat budjetin. Menojen alitus johtuu osittain siitä, että kaikkia palveluita ei ole voitu tarjota täyttämättömien virkojen vuoksi.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Ikäihmisten palvelut
Tulosyksiköt	Ennaltaehkäisevät palvelut, Kotihoito, Asumis- ja hoivapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Ikäihmisten palveluiden päällikkö

Edistää ja ylläpitää ikääntyvien ja vanhusten toimintakykyä sekä elämän laatua palveluohjauksen, hyvinvointia tukevien neuvolapalvelujen, kuntoutuksen, kotihoidon ja hoiva-asumisen avulla. Palvelu on yksilöllistä ja pohjautuu toimintakyvyn arviointiin.

Ikäihmisten palveluiden kokonaistavoite on edistää kuntalaisten toimintakykyisyyttä ja osallisuutta, vähentää palvelutarvetta yli 75 -vuotiaiden piirissä sekä hillitä kustannuskehitystä.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1. – 31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Asumispalvelujen ostojen väheneminen, tavoite 10 %	M€	3,4	0,8
	Tehostetun palveluasumisen asiakkaiden määrän väheneminen	Tehostetun palveluasumisen asiakkaat yli 75-v peittävyys %. Tavoite 6–7 % yli 75 vuotiaat (laatusuositus)	9,8	10,8
Arviointi:	Tehostetun asumispalvelujen ostojen määrä on pysynyt vuoden 2017 tasolla.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Asumispalveluiden ostojen määrä lisääntyy. Ostopalveluiden hintojen nousu.	Asumispalveluiden sijoitukset ovat tarkoituksenmukaista. Ostopalveluiden hintojen nousun hillitseminen.			

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1. – 31.3.
Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen	Kotihoidon peittävyys lisääminen	Säännöllisen kotihoidon yli 75 vuotiaat, peittävyys %. Tavoite 13–14 % (laatusuositus)	7,9	8,8
	Kotihoidon henkilökunnan välitön asiakastyöaika	Välittömän asiakastyöajan osuus %. Tavoite 60–70 %	55	58

	Ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen, ennaltaehkäisevät käynnit toteutetaan 75-vuotiaille	Käynti-/osallistujia määrä (hlö)	0	6 ryhmää, joihin osallistujia 46, kotikäynti tehty kaksi.
	Omaishoidettavien määrä, joista yli 75-vuotiaat	Asiakasmäärä (hlö) /yli 75-vuotiaat peittävyys. Tavoite 6–7 % (laatusuositus)	198/110 5,4	201/111 5,4
Arviointi:		Säännöllisten kotihoidon asiakkaiden yli 75 vuotiaiden peittävyys on kasvanut. Omaishoidettavien määrä on pysynyt samana. Välitön työaika kotihoidon hoitajilla on lisääntynyt.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Kotihoidon palvelut eivät ole käytössä riittävästi/oikea-aikaisesti, jolloin ennenaikainen riski joutua palveluasumiseen kasvaa.		Palvelutarpeen arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomio kotiin annettaviin palveluihin.		
Ennaltaehkäisevät palvelut eivät saavuta sitä kohderyhmää jolle ne ovat suunnattuja.		Ennaltaehkäisevillä palveluilla saavutetaan riskiryhmiin kuuluvat.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Henkilökunnan osaaminen vastaa tulevia tarpeita	Toteutuneiden koulutuspäivät/hlö, tavoite 3 pv/hlö	keskiarvo 0,6 pv/hlö	0,6
Arviointi:		Koulutuksiin on osallistuttu alkuvuodesta aktiivisesti.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Henkilökunnan osaaminen ei vastaa muuttuvaa palvelurakennetta. Osaavaa ja pätevää henkilökuntaa ei saada rekrytoitua.		Henkilökunnan osaamisen varmistaminen mm. koulutusten avulla. Rekrytoinnin ja osaamisen varmistaminen yhteistyössä koko maakunnassa.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
321 IKÄIHMISTEN PALVELUT							
Toimintatulot	3 670 800		3 670 800	895 518	24,40		3 670 800
Toimintamenot	-20 101 900		-20 101 900	-5 068 299	25,21		-20 101 900
Toimintakate	-16 431 100	0	-16 431 100	-4 172 781	25,40	0	-16 431 100

Asumispalveluiden asiakaspalvelujen ostoissa on ylitystä noin 160 000 euroa.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Sosiaalipalvelut
Tulosyksiköt	Sosiaalityön yhteiskustannukset, Aikuisten sosiaalityö ja kuntoutus, Lasten ja perheiden sosiaalityö, Perhetukitoiminta
Vastuhenkilö	Sosiaalipalveluiden päällikkö
Tehtävä	Sosiaalityön lähtökohtana ovat kuntalaisten moninaiset elämäntilanteet ja olosuhteet. Tavoitteena on saada aikaan myönteistä muutosta yksilön, perheen ja yhteisön tilanteisiin. Yksilön ja elinympäristön voimavaroja vahvistetaan ja ongelmia ehkäistään järjestämällä taroituksenmukaiset palvelut ja tukitoimet yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Asumispalvelu, laitoshoido ja sijaishuollon ostopalvelumenojen aleneminen	Asumispalvelu- ja laitoshoitomenot M€, Kustannukset alenevat 2,5 %	6,0 (v. 2016) 4,4 Tilanne 30.9.2017	1,3 (Alenemis-% ilmoitetaan 31.12.2018 tilanteessa)
		Sijaishuollon ostopalvelumenot M€, Kustannukset alenevat 2,5 %	1,9 (v. 2016) 1,4 Tilanne 30.9.2017	0,4 (Alenemis-% ilmoitetaan 31.12.2018 tilanteessa)
Arviointi:		Asumispalvelu- ja laitoshoitomenojen kustannusten alenemisen tavoitteessa on pysytty.		
		Sijaishuollon ostopalvelumenot ovat alemmalla tasolla kuin vuonna 2016.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Asiakkaalle ei voida tarjota hänen tarvettaan vastaavia palveluja esimerkiksi kuntouttava palveluasuminen.		Ehkäiseviin palveluihin henkilöresursseja sekä palvelujen kehittäminen. Tiiviimmän ja moniammatillisen yhteistyön mahdollistaminen eri yhteistyötahojen kanssa; käytettävissä riittävästi aikaa ja ammatillista osaamista.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Sote-palvelujen saatavuuden turvaaminen	Työllisyysohjelman toteuttaminen Tavoitteet vuodelle 2018: kesätyösetelit 120, kesätyöpaikat 200, pitkäaikaistyöttömät 395, työkyyvyn arvioinnit 50, nuorten alle 25-v työttömät 195, työn etsinnällä luotujen työpaikkojen määrä 15	Nuorten kesätyösetelien määrä kpl	0 Toteutunut 2017 77	Seteleitä jaettu 216 (Työllistyneiden määrä saadaan kesän jälkeen).
		Nuorten kesätyö-paikkojen määrä kpl	163	Kesätyöpaikkoja 232 Kesätyöntekijöitä on valittu 185
		Pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen kpl	418	363
		Pitkäaikaistyöttömien työkyyvyn arvioinnit kpl	39	9
		Nuoret alle 25-v. työttömät kpl	215	126
		Työn etsinnällä luotujen työpaikkojen määrä kpl	11	0

	Lastensuojeluilmoitusten ja selvitysten käsittely lain edellyttämässä määräjassa.	Lastensuojeluilmoitusten käsittely määräajassa (7 arkipv) kpl/kokonaismäärä. Viimeisin THL-kyselyn ½-vuotisjakso	144/144 1.4.16–30.9.16	143/150 1.10.17–31.3.18
		Lastensuojelun palvelutarpeen arviointi määräajassa (3 kk) kpl/kokonaismäärä. Viimeisin THL-kyselyn puolivuotisjakso	46/47 1.4.16–30.9.16	77/79 1.10.17–31.3.18
Arviointi:		Nuoria tuetaan työllistämään itse itsensä kesäksi myös yrityssetelin avulla. Yrityskoordinaattoria ei palkata vuonna 2018. Tämän vaikutus näkyy siten, että työn etsinällä luotujen työpaikkojen tavoitetta ei tulla saavuttamaan. Lastensuojeluun vuoden alusta palkatun 2 uuden sosiaalityöntekijän vaikutus näkyy siten, että lastensuojeluilmoitusten käsittely sekä palvelutarpeen arvioinnit ovat pysyneet aiempaa paremmin lain edellyttämässä määräjassa.		
Toiminnan riskit Työllisyysohjelma ei toteudu kaikilta osin määrärahojen vähyyden vuoksi.		Riskien hallinta nyt ja jatkossa Työpaikkojen lisäämiseksi toimitaan aktiivisesti ja laajassa yhteistyössä yritysten kanssa.		
Pitkäaikaistyöttömien ja palkkatukityöllistämisen määrärahojen riittämättömyys.		Pitkäaikaistyöttömien aktivointia pyritään edistämään tehostamalla työkykyarviointia, kehittämällä laadullisesti kuntouttavaa työtoimintaa ja pitämällä aktivointiaste korkeana. Palkkatukityöllistäminen, nuorten kesätyöllistäminen ja nuorten kesätyösetelit on keskitetty työllisyysyksikköön ja näitä palveluja kehitetään edelleen.		
Pätevän henkilöstön rekrytointi. Tavoitteena, että jokaisessa virassa on pätevä sosiaalityöntekijä. Tällä hetkellä päteviä työntekijöitä on kaksi viidestä.		Ennakoiva henkilöstösuunnittelu ja yhteistyö naapurikuntien kanssa. Hamina osallistuu yhdessä muiden Kymenlaakson kuntien kanssa Itä-Suomen yliopiston kanssa toteutettavaan maisterikoulutus-hankkeeseen vuosina 2018–2020.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
361 SOSIAALIPALVELUT							
Toimintatulot	739 600		739 600	104 325	14,11		739 600
Toimintamenot	-17 202 100		-17 202 100	-4 183 860	24,32		-17 202 100
Toimintakate	-16 462 500	0	-16 462 500	-4 079 536	24,78	0	-16 462 500

Työmarkkinatuen kuntaosuus sekä perhehoidon asiakaspalvelujen ostot hieman ylittävät talousarvioon varatun määrärahan.

Toimielin	HYVINVOINTIVALIOKUNTA
Tulosalue	Ruoka- ja puhtauspalvelut
Tulosityksiköt	Ruoka- ja puhtauspalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ruoka- ja puhtauspalveluiden päällikkö

Tehtävä Tuottaa kaupungin eri tilaajille tukipalveluja, joilla täydennämme tilaajien kasvatuksellisia, terveydellisiä ja elämyksellisiä tavoitteita.

Olemme aktiivisia, ammattitaitoisia ja kehityshaluisia moniosaajia. Kaikessa toiminnassa näkökulmamme ovat asiakastyytyväisyys, taloudellisuus ja henkilöstön hyvinvointi.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tuottavuuden lisääminen.	Toimitetut ateriat/kpl	960 500	310 900 (32 %)
	Kaupungin palveluverkon laajuus ja asiakastarpeet määrittävät palveluiden määrän.	Aterian keskihinta €/ateria	3,26 (nettohinta)	Lasketaan vuoden lopussa
		Laitoshuoltopalveluiden tuntihinta €/h	21,95	Lasketaan vuoden lopussa
		Siivouspalveluiden tuntihinta €/h	23,93	Lasketaan vuoden lopussa
		Puhtauspalveluiden omantyön ja ostopalvelun suhde %	oma 79 osto 21 (tilanne 1.6.17)	oma 78 osto 22
Ruokahävikin vähentäminen	Elintarvikekustannukset ka €/lounas	(ei ole aikaisemmin mitattu)	Lasketaan vuoden lopussa	
	Aloitetaan biojätteen ja keittiöiden ylijäämäruoan jatkuva seuranta. Elintarvikekustannukset enintään ka 0,90 € / lounas			
	Siivouksen ja laitoshuollon mitoitukset sekä palvelusopimukset pidetään ajan tasalla.	Päivitetty mitoitukset %	12	0
	Kaikkien toimipisteiden puhtauspalveluiden laatua arvioidaan säännöllisesti yhdessä asiakkaan yhteyshenkilön kanssa säännöllisillä laadunvalvontakierroksilla (INSTA-järjestelmän mukaisesti).	Toteutuneet laatu-kierrokset %	10	1
Arviointi:		Laatukierrosten alustava aikataulus on suunniteltu.		

Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Kaupungin palveluverkon toiminnan hajauttaminen pieniin toimintayksiköihin lisää tukipalveluiden kustannuksia. Henkilöstön ennen-aikaisesta eläköitymisestä johtuvat varhaiseläkemaksut. Elintarvikkeiden kustannusten nousu.	Toiminnan kustannusten jatkuva seuranta ja ennakoiva kulujen suunnittelu.
Nopealla aikataululla tapahtuvat asiakkaiden toimintayksiköiden lakkauttamiset, toiminnan muutokset sekä sisäilmaongelmista johtuvat väistötiloihin siirtymiset tuovat haastetta toiminnan suunnittelulle	Asiakasyhteistyön tiivistäminen ja varmistetaan ajantasainen tiedon kulku.
	Mikäli palveluiden tarve vähenee sijaisten ja määräaikaisen henkilöstön käyttöä voidaan vähentää ja eläkkeelle siirtyvien vakansseja jättää täyttämättä.

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1. – 31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Osaamis- ja koulutustarpeiden säännöllinen seuranta ja tarvittavien koulutusten toteuttaminen. Koulutuspäivien lukumäärä vähintään 3 pv / hlö.	Toteutuneet koulutuspäivät/hlö	0,4	0,1
		Sairauspoissaolot pv/hlö	25	6,25
		Työtapaturmat kpl/vuosi	8	3
		Oppisopimuskoulutukseen osallistuneet	1	2
Arviointi:	Esimiehet ovat osallistuneet aktiivisesti kaupungin järjestämiin koulutuksiin.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Tuottavuutta heikentävät työntekijöiden työkyvyn alenemasta johtuvat räätälöityjen työtehtävien ja varhaiseläkemaksujen mahdollinen lisääntyminen.	Työkyvyn seuranta ja tukeminen toteutetaan yhdessä työntekijän, esimiehen, työsuojelun ja työterveyden kanssa. Työuran jatkumisen mahdollistamiseksi toteutetaan tehtäväkuvausmuutoksia ja hyödynnetään joustavia työaika- ja eläkeratkaisuja.			

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
370 RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT							
Toimintatulot	5 787 000		5 787 000	1 598 456	27,62		5 787 000
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	-5 710 700		-5 710 700	-1 479 458	25,91		-5 710 700
Toimintakate	76 300	0	76 300	118 997	155,96	0	76 300

Toimintatulot ja toimintamenot eivät toteudu tasaisesti kausivaihteluiden takia.

Toimielin	LASTEN JA NUORTEN PALVELUIDEN VALIOKUNTA
Tulosalue	Lasten ja nuorten koulutuspalvelut
Tulosyksiköt	Koulutuspalveluiden hallinto, Perusopetus, Lukio-opetus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Opetuspäällikkö
Tehtävä	Elinikäisen oppimisen mahdollistaminen yksilön ja eri väestöryhmien tarpeet huomioon ottaen. Toiminnan painopisteinä ovat laadukas opetus, yhteisöllisyys, turvallisuus, hyvinvointi ja kiireettömyys.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Oppilasmäärän vähentämisessä pyritään oppilaskohdittaisen kustannuksen pienemiseen.	Oppilaiden lukumäärä 20.9. tilastointipäivänä (hlö)	1 867	Ilmoitetaan vuoden lopussa
		Tuntikehys/viikkotuntia tavoite 3 303	3 516	Lasketaan vuoden lopussa
	Oppilaskohtainen kustannus. Tavoitteena vähentää kustannuksia tuen järjestelyjen (kautta) sekä palveluverkkojärjestelyjen tai teknologiavälitteisen opetuskokeilun avulla.	Perusopetus €	7 313	Lasketaan vuoden lopussa
		Lukio €	6 008	Lasketaan vuoden lopussa
	Kouluverkon uudistaminen	Palveluverkkoselvitys 31.3.2018 mennessä	Perusopetuksen kouluja 13	13
Arviointi:	Palveluverkkoselvitys on käsitelty lasten ja nuorten koulutuspalveluiden valiokunnassa 12.3.2018 ja kaupunginhallituksessa 20.3.2018.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Oppilaiden tuen tarve lisääntyy. Koulukiinteistöjen kunto heikkenee.	Henkilöstöressurssien varmistaminen. Ennakoivalla suunnittelulla pyritään vähentämään väistötila- ja kuljetuskustannuksia.			

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen	Tukijärjestelmän organisointi, painopiste pienryhmästä integrointiin	Tehostetun tuen oppilasmäärä %, tavoite 7 %	5,3 % (valtakunnallinen 9 %)	Lasketaan vuoden lopussa
		Erityisen tuen pienryhmissä olevien oppilasmäärä, tavoite 5,6 %	7 % (valtakun. 1,8 %)	Lasketaan vuoden lopussa
		Erityisen tuen integroitujen oppilasmäärä, tavoite 5 %	3,7 % (valtakun. 5,6 %)	Lasketaan vuoden lopussa
	Digitalisaation mahdollistaminen ja lisääminen. Sähköinen oppimisolusta oppilaille	Oppimisympäristöä käyttävät koulut, lkm / tavoite kaikki koulut Tavoitteena vuonna 2018, 600 Chromebook konetta	10 lpadia/koulu	Chromebookit tilauksessa.

	Teknologiavälitteisen opetuksen mahdollisuuksien selvittäminen luku-kaudelle 2018-2019.	Teknologiavälitteisen opetuksen selvitystyö Kannusjärven ja Metsäkylän kouluissa on valmis 31.1.2018.	Selvitys valmistui 31.1.2018.
Arviointi:	Teknologiavälitteinen opetus alkaa Metsäkylän ja Kannusjärven koulujen välillä syksyllä lukuvuoden 2018-2019 alussa. Tekniset valmiudet toteutuvat. Suite G- oppimisympäristöä käyttivät kaikki koulut. Classroom on käytössä useissa kouluissa. Chromebookkeja ei ole vielä saatu kouluille, mutta tilaus koneista on tehty.		
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Tukijärjestelmää ei saada toimivammaksi.	Tukijärjestelmän uudelleenorganisoinnin toteuttaminen, panostaminen ennaltaehkäisevään toimintaan (yleiseen ja tehostettuun tukeen).		
Tietotekniikan käyttö ja digitalisaatio eivät toteudu.	Riittävän laitekannan ja ylläpidon sekä teknisen tuen saatavuuden varmistaminen.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.– 31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Henkilökunnan osaaminen ja koulutus vastaavat tarpeita.	Kelpoisuusehdot täyttävä henkilöstö. Tavoite 100 %	n. 96 %	Lasketaan vuoden lopussa
	Osaamis- ja koulutus-tarpeiden säännöllinen seuranta ja tarvittavien koulutusten toteuttaminen. Koulutuspäivien lukumäärä vähintään 3 pv/hlö	Toteutuneet koulutuspäivät / hlö	keskiarvo 0,9 pv/hlö	Lasketaan vuoden lopussa.
		Oppisopimuskoulutukseen osallistujat. Tavoite viisi henkilöä.	5 (vuonna 2017)	Lasketaan vuoden lopussa.

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio-	Muutettu	Toteutunut	Tot %	Muutos-	Uusi
	talousarvio	talousarvio	31.3.2018		esitykset	talousarvio
411 LASTEN JA NUORTEN KOULUTUSPALVELUT						
Toimintatulot	408 100	408 100	330 632	81,02		408 100
Toimintamenot	-16 887 200	-16 887 200	-4 111 548	24,35		-16 887 200
Toimintakate	-16 479 100	0 -16 479 100	-3 780 916	22,94	0	-16 479 100

Toimintatuloja kasvattavat tulosalueen hankejaksotukset vuodelta 2017.

Toimielin	LASTEN JA NUORTEN PALVELUIDEN VALIOKUNTA
Tulosalue	Varhaiskasvatus ja tukipalvelut
Tulosityksiköt	Kasvun ja kehityksen tuki, Varhaiskasvatus
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Varhaiskasvatuspäällikkö
Tehtävä	Lasten ja nuorten sekä perheiden tarpeiden mukaiset, monipuoliset ja laadukkaat palvelut. Palvelukokonaisuudessa on sekä ennaltaehkäiseviä että lakisääteisiä palveluja. Keskeisenä periaatteena on lapsen ja vanhemmuuden arvostaminen ja hyvän lapsuuden sekä nuoruuden luominen yhteistyössä vanhempien kanssa. Toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista ja sitä arvioidaan jatkuvasti.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.–31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Kunnallisen, avoimen ja yksityisen varhaiskasvatuksen sekä kotihoidontuen ja kuntaliikunnan kustannusten tasapainottaminen (kokonaiskustannus ei ylitä nykyistä tasoa)	Kunnallinen varhaiskasvatus, toimintakate M€	5.8	1.5
		Avoim varhaiskasvatus, toimintakate €	118 988	18 439
		Yksityisten päiväkotien kuntaosa €/ lasten määrä	601 129/78 lasta	156 215/92 lasta
		Lasten kotihoidon tuki €	979 622	195 113
	Hamina-lisä €	170 578	32 043	
	Varhaiskasvatuksen tulojen kertyminen menojen tasapainottajana	Asiakasmaksutuotot/ myyntituotot €	922 346/96 773	212 342/6 615
Arviointi:	Osa-alueet tasapainottavat toisiaan, kokonaisuus toteutuu talousarvion puitteissa.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
	Varhaiskasvatuksen uuden asiakasmaksulain ja tuntilaskutukseen siirtymisen vaikutukset eivät ole vielä tiedossa.	Hoidettavien lasten määrä ja hoitoaikatarpeet vaihtelevat. Myös lasten erityisen tuen tarve aiheuttaa ennakoimattomia kustannuksia. Maksutuottojen alenemaan ei voi vaikuttaa.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.–31.3.
Laadukas varhaiskasvatus ja opetus sekä turvallinen polku aikuisuuteen	Henkilöstön mitoittaminen suhteessa palvelutarpeeseen, huomioiden syntyvyyden lasku, ennaltaehkäisevän työn osuus sekä erityisen tuen tarve (varhaiskasvatuksen bruttokustannus/lapsi ei nouse, mitoitukset terveysneuvonnassa suositusten mukaiset 340 lasta/terveydenhoitaja, erityisen ja tehostetun tuen tarve ei kasva)	Syntyneet lapset (hlö)	138	20
		0–6 vuotiaiden määrä varhaiskasvatuksessa, joista alle 3 vuotiaita (hlö)	770/135	718/124
		Henkilöstömenot M€	8.2	1.8
		Lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa (hlö)	692	626
		Päivähoidon bruttokustannus €/lapsi	10 265	Lasketaan vuoden lopussa
		Varhaiserityiskasvatuksen erityistä tukea tarvitsevat lapset ja S2-lapset (hlö)	57/90	78/105
		Asiakkaiden määrä hlö / Äitiys- ja perhesuunnitteluneuvolan terveydenhoitaja	tietoa ei tilastoitu	64
		Lasten määrä hlö / lastenneuvolan terveydenhoitaja	1 345	385

		Lasten määrä hlö / Kouluterveydenhuollon terveydenhoitaja	2 162	415
		Lasten määrä hlö / opiskelijaterveydenhuolto	544	560
	Lisätään palvelujen oikea-aikaisuutta sekä ennaltaehkäisevää työtä ja perheiden osallisuutta. (Perheneuvolaan pääsee nykyistä nopeammin, lastenneuvolassa pystytään antamaan tarvittaessa lisäkäyntejä, tuen resursseja ja avointa toimintaa lisätään, asiakaskyselyt tehdään koko tulos-alueella)	Perheneuvolan jonotusajan pituus, tavoite 2 kk	3	2.5
		Tukitapaamisten määrä neuvolassa	0	8
		Avoimen varhaiskasvatuksen perheet/lapset (hlö)	94/131	105/139
		Perheohjaajan/kotipalvelutyöntekijän käynnit kpl	158/259	50/36
		Psykiatrisen sairaanhoitajan kontaktit kpl	336	74
		Asiakaskyselyt, kattavuus (100 % ja tyytyväisyys 90 %)	kaikissa yksiköissä ei ole tehty	Tieto vuoden lopussa
		Sähköisten palvelujen ja välineiden käytön tehostaminen	Sähköinen haku varhaiskasvatukseen/avoimeen/iltapäiväkerhotoimintaan kpl, tavoite 90 %	0
		Varhaiskasvatuksen sähköiset asiakasmaksupäätökset, tavoite 85 %	0	52 kpl, toteutunut 85 %
		Lasten kanssa toiminnassa käytettävien ICT-välineiden määrä (tavoite esiopetuksessa 2 konetta/10 lasta)	0	18 kpl esiopetus, 8 kpl päiväkotit
	Arviointi:	Sähköinen asiointi on toteutunut yli ennako-odotusten. Lastenneuvolassa on otettu käyttöön sähköinen ajanvaraus. Tukitapaamisia lastenneuvolassa vain muutama, koska asiakasmäärät/terveydenhoitaja yli mitoitusten. Tukikäynnit on ohjattu neuvolan perheohjaajalle ja lapsiperheiden kotipalvelun piiriin. Äitiysneuvolassa syntyvyyden laskun myötä on pystytty antamaan enemmän aikoja perhesuunnitteluneuvolan asiakkaille sekä osallistuttu pitkäaikaistyöttömien työkyvynselvittelyyn sekä tehty työttömien terveystarkastuksia. Perheneuvolassa tavoite jonotusajan lyhenemisen osalta ei ole kokonaan toteutunut, koska vain toinen psykologin virka on ollut täytetty. Lasten tarvitseman oikea-aikaisen tuen varmistamiseksi varhaiserityis-kasvatukseen on panostettu lisäämällä työpanosta S2-opetukseen sekä palkkaamalla erityisohjaajia.		
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Perheiden valinnat vaikuttavat palvelujen tuottamiseen. Varhaiskasvatuksen piirissä 0–6 vuotiaista on 66 %. Mikäli päivähoito muuttuu osittain maksuttomaksi vuonna 2018, tarvitaan todennäköisesti lisää henkilökuntaa, tiloja sekä lisärahoitusta tulojen menetykseen sekä yksityyppisen hoidon kuntalisän nousuun. Resurssien vähentäminen liian niukoiksi, toiminnan haavoittuvuus silloin, kun se on yhden työntekijän varassa tai silloin jos työpanos siirtyy liiaksi pois omasta perustyöstä.	Kaupungin omaa toimintaa sopeutetaan perheiden valintoihin. Mikäli palveluja tarvitaan vähemmän, sijaisten ja määräaikaisen henkilöstön käyttöä voidaan vähentää ja eläkkeelle siirtyvien vakansseja jättää täyttämättä. Ennaltaehkäiseviin palveluihin ja työtapoihin on mahdollista myös panostaa. Resurssit ja työn mitoitus säilyvät sellaisina, että se mahdollistaa ehkäisevän työtöiden ja keinot. Tehtäväkuvauksia tarkennetaan ja työtä priorisoidaan.			

Toimintahäiriöt sähköisissä palveluissa ja sähköisten palveluiden käytöhallinta erityisesti vieraskielisten asiakkaiden osalta.	Palveluohjausta tehostetaan, ohjeistusta käännetään englanniksi ja venäjäksi.
Hankittuja laitteita ei osata tai haluta käyttää.	Järjestetään mentorointia sekä koulutusta.

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I. – 31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Osaamisen ja yhteisöllisen työotteen vahvistaminen	Lisä- ja täydennyskoulutusta suorittavat (hlö) (tavoitteena ettei laske vuodesta 2017)	42 (tilanne 31.7.17)	51
		Nepsy-koulutettujen määrä hlö (lisäkoulutukset)	21	61 (kokonaisuusmäärä)
	Työhyvinvoinnin vahvistaminen	Kehitys/tiimikehityskeskustelujen määrä, tavoite 100 %		86
		Työtyytyväisyyskyselyjen tulos yli 3/vastausprosentti 95		3,86
		Sairauspoissaolot pv/hlö, (tavoite alle 17 pv/hlö)	20,99	7,21
Arviointi:	Koulutustarjonta on ollut monipuolista ja koulutuksiin on osallistuttu aktiivisesti. Kehityskeskustelut ovat käynnistyneet hyvin. Pitkät sairauspoissaolot, joihin ei voi vaikuttaa, ovat lisääntyneet.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Ammattitaitoisia, sitoutuneita työntekijöitä ei saada rekrytoitua. Resurssit eivät ole riittävät, jolloin arki muuttuu liian haastavaksi. Koulutukseen ei suunnata tarpeeksi rahaa tai henkilöstö ei sitoudu kehittämiseen.	Henkilöstömitoitus on lain ja suositusten mukainen, onnistutaan rekrytoinnissa, positiivinen työnantajakuva säilyy. Varataan riittävästi sijaismäärärahoja. Koko tulosalueen yhteisiä sovittuja koulutuksia jatketaan, tavoitteena, että kaikki käyvät. Koulutusta hankitaan ensisijaisesti omalle paikakunnalle, jolloin mahdollisimman moni voi osallistua ja koulutus on edullista. Sitoudutaan avoimeen, keskustelemaan työkuluttuuriin. Toimitaan yhteisten toimintamallien ja ohjeiden mukaisesti.			
Hyvän henkilöstöjohtamisen merkitystä ei tiedosteta tai sille ei ole tarpeeksi aikaa.				

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio-	Muutettu	Toteutunut	Tot %	Muutos-	Uusi
	talousarvio	talousarvio	31.3.2018		esitykset	talousarvio
420 VARHAISKASVATUS JA TUKIPALVELUT						
Toimintatulot	1 018 100	1 018 100	244 906	24,06		1 018 100
Toimintamenot	-11 915 300	-11 915 300	-2 802 127	23,52		-11 915 300
Toimintakate	-10 897 200	0 -10 897 200	-2 557 221	23,47	0	-10 897 200

Tulot ovat odotetusti vähentyneet, mutta toimintakate alittaa silti 167 000 euroa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
31 HYVINVOINTIPALVELUT YHTEENSÄ							
* Toimintatulot	14 194 800	0	14 194 800	3 884 334	27,36	0	14 194 800
* Valmistus omaan käyttöön				0			
* Toimintamenot	-115 436 300	0	-115 436 300	-28 133 553	24,37	0	-115 436 300
Toimintakate	-101 241 500	0	-101 241 500	-24 249 220	23,95	0	-101 241 500

Kaupunkikehityksen palvelualue

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Tulosityksiköt	Elinkeinopalvelut, Maaseutupalvelut, Vetovoimapalvelut, Liikuntapalvelut
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Kaupunkikehitysjohdaja

Tehtävä	Elinkeinoelämän kehityshankkeiden tukeminen ja toimivien ratkaisujen etsiminen kumppanuuksien ja seutuyhteistyön avulla.
	Tavoitteena on luoda menestymisedellytyksiä paikkakunnalla jo oleville ja sinne aikoville yrityksille.
	Uusien työpaikkojen syntymiseen panostetaan voimakkaasti markkinointiin. Luodaan mahdollisimman hyvät edellytykset ja valmiudet monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaamiseksi onnistuneen maankäytön ja ajan tasaisen kaavoituksen avulla.
	Kaupunkilaisille ja vierailijoille järjestetään monipuolista kulttuuri- ja tapahtuma-tarjontaa sekä hyvät puitteet urheilun, liikunnan ja vapaa-ajan viettoon.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Elinkeino- ja vetovoimapalveluiden toimintakate ei heikkene.	Toimintakate M€	5,4	1,5
		-elinkeinopalvelut €/as	55	Tunnusluvut lasketaan vuoden lopussa
		-maaseutupalvelut €/ha (tukikelpoinen pinta-ala)	18	”
		-vetovoimapalvelut €/as.	82	”
		-liikuntapalvelut €/as.	119	”
Arviointi:		Toimintakate hieman ylittää alkuvuodesta kuntarahoitusosuuksien takia.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Elinkeino- ja vetovoimapalveluiden uudelleen organisoinnin tuomaa tehokkuutta pitää pystyä edelleen parantamaan. Mikäli siinä ei onnistuta se voi aiheuttaa toimintakatteen heikkenemistä.		Tapahtumat on suunniteltava käytössä olevat resurssit huomioon ottaen. Kaupungin järjestämien tapahtumien nettotulos ei saa olla negatiivinen. Tapahtumien järjestämiseen on annettava enemmän vastuuta myös muille järjestäjätahoille. Ulkopuolisten järjestäjien kanssa solmittavat sopimukset on laadittava kustannustietoisesti ottaen huomioon kaupungilta vaadittavat panostukset.		

Riski aiheutuu pääosaltaan resursseihin nähden erittäin laajasta tapahtumatuotannosta ja sen vaatimista resursoinneista.

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I.-3I.3.
Elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja maaseudun elinvoimaisuuden vahvistaminen	Elinvoiman vahvistaminen/Cursor yhteistyö ja yritysneuvonta. Uudet yritykset ja työpaikat hanketoiminnan ja myynti- ja markkinointitoimenpiteiden avulla.	Kontaktien määrä/asiakkaiden määrä kpl	597 (tilanne 30.6.17)	Tunnusluvut ilmoitetaan 30.6.18 tilanteessa
		Perustetut uudet yritykset kpl	39 (tilanne 30.6.17)	”
		Kertoimella 2,3 laskettu työpaikkaluku -lisäys kpl	90 (tilanne 30.6.17)	”
		Cursorin kautta perustetut yritykset kpl	15 (tilanne 30.6.17)	”
		-prosenttia perustetuista käyttänyt palvelua %	38 (tilanne 30.6.17)	”
	Työpaikkojen kokonaismäärän lisääntyminen	Työpaikkamäärän kehitys kpl	6 722 (Tilastokeskus 2014)	”
		Uudet yritykset, nettolisäys kpl	27	”
	Matkailun kasvu ja vetovoimainen tapahtumatarjonta. Kävijöiden määrä vaihtelee vuorovuosin Tatoon takia.	Risteilijävieraat kpl	2 050 (tilanne 30.6.17)	”
		Tax free myynti €	1 698 000 (tilanne 30.6.17)	”
		Tax free kasvu edelliseen vuoteen verrattuna %	39 (tilanne 30.6.17)	”
		Messut ja myyntitapahtumat kpl	7 (tilanne 30.6.17)	”
		Tapahtumissa vierailevien määrä kpl	222 510	”
Arviointi:	Tunnusluvut ilmoitetaan 30.6.2018 tilanteessa.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Uusien työpaikkojen osalta riskinä on, ettei satamasidonnaista teollisuutta varten löydy investointirohkeutta. Aiheuttaa ongelmia asukasluokehityksen negatiivisen kasvun voimistumiseen.	Varataan riittävät resurssit elinkeinotoiminnan onnistumiselle vahvistamalla yhteistyötä Cursor Oy:n kanssa. BusinessMooring - hankkeen jatkon rahoitus on varmistunut ja hankkeen toimintaa ja markkinointia tehostetaan uusien työpaikkojen saamiseksi sataman alueille.			

Matkailun kehittämisen suurin riski on siinä, etteivät investorit pidä Haminan riittävän vetovoimaisena kohteena. Matkailun kehittämisen keskeisin haaste on uusien vuodepaikkojen lisääminen kaupungin keskustan alueilla.

Kysyntä lisää tarjontaa, joten oleellista on saada vierailijoiden määrä kasvuun parantamalla kaupungin vetovoimaisuutta.

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
511 ELINKEINO- JA VETOVOIMAPALVELUT							
Toimintatulot	2 250 600		2 250 600	548 902	24,39		2 250 600
Toimintamenot	-7 571 500		-7 571 500	-1 996 757	26,37	-280 000	-7 851 500
Toimintakate	-5 320 900	0	-5 320 900	-1 447 855	27,21	-280 000	-5 600 900

Määräraha- ja varavarausta joukkoliikenteen kustannuksiin kasvatetaan 200.000 eurolla. Alkuperäisessä talousarviossa ei ole otettu huomioon kustannustenjakomuutosta opetustoimen ja elinkeinotoimen kesken.

Toimintakatteen toteutusprosenttia nostaa koko vuodelta maksetut kuntarahoitusosuudet Cursor Matkailulle ja Kehittämisyhdistys Sepra ry:lle.

Toimielin
Tulosalue
Tulokset
Talousarvion sitovuus
Vastuuhenkilö

KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Kaupunkisuunnittelu
Kaavoitus, Maankäyttö
Toimintakate
Kaupunginarkkitehti

Tehtävä

Kaupunkiseutua suunnitellaan toimivaksi, viihtyisäksi ja ekotaloudellisesti kestäväksi. Huolehditaan kaupungin maapolitiikan valmistelusta, kaavoituksesta, tonttitarjonnasta, kiinteistömuodostuksesta sekä mittaus- ja kartastopalveluista.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Kaupunkisuunnittelun toimintakate vahvistuu vuokratuottojen ja tonttien myyntivoittojen kautta. Tavoite 0,1 M€:n parannus.	Toimintakate M€	5,6	1,2
Arviointi:		Toimintakatteen kehityksessä ei poikkeamia. Uuden kaukolämpölaitoksen vuokratulo kattaa parannustavoitteesta puolet.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Tonttikysyntä ei kasva. Tonttien varaus- ja vuokrasopimusten toteutumattomuuden todennäköisyys on pieni, mutta vaikutukset voivat olla satoja tuhansia euroja.		Kysyntään on varauduttu prosessien nopealla läpiviennillä. Tehdään kiinteä yhteistyötä kehitysyritys Cursor Oy:n kanssa mm. liiketonttien tarjonnassa. Tehtyjen sopimusten toteutumista seurataan jatkuvasti. Mikäli tulee viesti suoritusten viivästyisestä tai esim. konkurssista, korjaavat toimenpiteet ja saatavien valvonta käynnistetään välittömästi. Merkittävän satamayrityksen kanssa on sovittu vuokratilastien maksamisohjelmasta ja se on toteutunut sovitusti.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.	
Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunkiympäristö	Asumiselle ja yritystoiminnalle varmistetaan monipuolinen tonttivaranto ja edellytykset laajentumiseen.	Vuoden aikana lainvoiman saaneet uudet muutetut kaavat:			
		yleiskaavat ha/kpl	0	0	
		asemakaavat ha/kpl	1/4	163/4	
		ranta-asemakaavat ha/kpl	0	1/3	
	Tonttimarkkinoinnin tehostaminen. Kymenlaakson karttapalveluun on avattu web-seläin-pohjainen esittely.	Luovutetut tontit (ml. vuokraus):			
		- pientalotontit kpl	4	0	
		-kerrostalo-tontit kpl	0	0	
		-teollisuus- ja yritystontit ha	0	1	
	Teollisuus ja liiketonttien tarjonnassa tehdään yhteistyötä Cursor Oy:n kanssa.	-vuokralle annettujen maa- ja vesialojen pinta-ala ha	1 048	1 049	
		Vetovoimainen asuminen merellistä Tervasaaren kaupunginosaa hyödyntäen. Vuonna 2018 on suunnitelmassa yksityisen päiväkodin ja kevyen hoivan asuntojen rakentaminen.	Uusien päiväkotipaikkojen määrä kpl	0	0
	Uusien hoiva-asuntojen määrä kpl	0	0		
	Muut valmistuneet asunot kpl	0	0		
Arviointi:		RUK:n ajoharjoittelurata Tervasaassa korvattiin uudella radalla Lelussa. Tervasaaren markkinointi alkaa huhtikuussa yritystapaamisilla. Tonttikysyntä ei ole havaittavasti kasvanut.			
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Uusien alueiden maanhankinnat ja kaavoittaminen tilanteessa, jolloin kysyntää ei ole tai sopimuksista ei ole varmuutta.		Pääasiassa tehdään tiivistämistä nykyisen kaavarakenteen sisällä hyödyntämällä olemassa olevaa kunnallistekniikkaa.			
Tervasaaren toteuttamisen riskinä on se, ettei alueen vetovoima riitä rakennusliikkeille ja investoijille. Riskinä myös se, ettei kaupungin investointiohjelmassa ole riittävästi mahdollisuuksia elinvoiman kehittämiseen tähtäävien investointien tekemiseen.		Tervasaaren vetovoimaisuuden parantaminen on oleellista. Sen takia yleisten alueiden toteuttaminen etuajassa voi lisätä kiinnostusta alueeseen. Pyritään varaamaan riittävät rahalliset resurssit Tervasaaren osakohdeiden vaiheittain toteuttamiseen siten, että uskottavuus alueeseen säilyy sekä tulevilla asukkailla että alueeseen investoijilla. Puukerrostalojen kokeilukortteli Tervasaareen on edelleen tavoitteissa.			

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio- talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
515 KAUPUNKISUUNNITTELU							
Toimintatulot	7 060 300		7 060 300	1 478 973	20,95		7 060 300
Valm. omaan käyttöön	16 500		16 500	4 499	27,27		16 500
Toimintamenot	-1 245 900		-1 245 900	-272 757	21,89		-1 245 900
Toimintakate	5 830 900	0	5 830 900	1 210 716	20,76	0	5 830 900

Kaavoitusohjelma on toteutunut suunnitellusti. Hillonlahden työpaikka-alueen asemakaava ja Ketholman ranta-
asemakaava saivat lainvoiman KHO:n maaliskuisilla pää-

töksillä. Erityistontit (Takkaniemi 9 ja Pitäjänsaari 4) tulevat myyntiin tänä vuonna. Maanvuokrat laskutetaan huhtikuussa.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Tilapalvelut
Tulosityksiköt	Toimitilat
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuhenkilö	Tilapalvelupäällikkö

Kaupungin toimitiloista huolehtiminen asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti, jotta kaupungin palvelu-
alueilla on käyttötärpeen ja taloudellisten resurssien mukaiset toimitilat ja kiinteistöomaisuuden arvo säilyy.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Tilatalouden parantaminen. Korjausvelkaa hallitaan suunnitelmallisilla peruskorjauksilla ja käytöstä poistuneiden rakennusten aktiivisella myynnillä tai purkamisella.	Korjausvelan laskennallinen kokonaismäärä M€	15,7	Korjausvelkaa ei ole päivitetty 2016 jälkeen
		Myytyjen rakennusten määrä/kpl	3	0
		Tilamäärän nettomuutos hu-m ²	+669	ei muutosta
		Kaupungin rakennusomaisuus hu-m ²	109 500	ei muutosta
		Myyntiä tai purkua odottavien rakennusten osuus % Tavoite on alle 10 %	11	9,5
	Tuottavuus	Toimitilakustannukset (sis. poistot) keskimäärin €/m ²	8,22	Tunnusluku lasketaan vuoden lopussa
	Omassa käytössä olevien tilojen sisäinen vuokra keskimäärin €/m ²	7,48	8,35	

Arviointi:	Kaupungin omistamien ja palvelukäytössä olevien kiinteistöjen peruskorjaukseen tai uudisrakentamiseen on tarpeen saada lisää määrärahoja tulevina vuosina ja kaupungille tarpeettomien kiinteistöjen realisoimista on syytä jatkaa.
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Tilapalvelu on tukipalvelua. Kaupungin muiden toimialojen tilantarpeet määrittävät tilapalveluiden toimintaympäristön.	Palveluverkoista tulee tehdä päätökset kaupungin muuttuvien velvoitteiden ja palvelutarpeiden mukaisesti. Päätösten mukaiset toimenpiteet käynnistetään.
Peruskorjausinvestoinnit korottavat vuokratasoa ja lisäävät siten toimintayksiköiden käyttömenoja.	Hallinto-/toimistotiloista selvitetään uusiin vuokratiloihin siirtymisen mahdollisuus ja tehdään ratkaisut.
Suuri haaste on kunnossapidon sekä korjaus- ja uudisrakentamisen rahoitus.	Sisäilmaongelmien ehkäisyyn ja sisäilmaolosuhteiden hallintaan panostetaan ja osaamista lisätään ylläpidossa sekä rakentamishankkeissa.
Epätarkoituksenmukaisten tai sisäilmaongelmista kärsivien tilojen vuoksi on jouduttu vuokraamaan tiloja ulkoa samalla kun kaupungin omistamissa rakennuksissa on tyhjää toimitilaa.	Investoinnit, kunnossapitokorjaukset ja huollot toteutetaan suunnitelmallisesti ja mahdollisimman paljon tarvetta vastaavasti. Peruskorjauksen ja uudisrakentamisen investointitarpeet (PTS) päivitetään vuosittain seuraaville 10 vuodelle.
Lapsimäärien vähentyminen aiheuttaa koulu- ja päiväkotiverkkoihin suuret muutospaineet. Jos palveluverkkoratkaisut viipyvät, niin riskinä ovat virheinvestoinnit tai välttämättömien investointien lykääntyminen, mikä voi johtaa sisäilmaongelmiin ja hankaliin väistötilaratkaisuihin.	Rakennuskantaa realisoidaan ja uudistetaan kiinteistöstrategian mukaisesti. Tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan, vaikka siitä aiheutuisi myyntitappioita.
Valtaosa hallinto- ja toimistotiloista on käyttökänsä päässä. Riskit lisääntyvät tilojen käytön jatkussa ilman peruskorjausta.	Omassa käytössä olevien tilojen käyttöä tehostetaan sisäilmaolosuhteiden sallimissa rajoissa. Lisätään tilojen käyttäjien tietoisuutta siitä, että tilakustannukset ovat osa toiminnan menoja ja että käyttäjä maksaa jokaisesta tilasta ja tason parantamisesta.
Sote-uudistuksen toteutuessa rakennusten omistus jää kaupungille. Sote-toimijoiden muokatessa omaa palveluntarjontaansa riskinä on, että kaupungin omistamia rakennuksia jää vaille käyttöä.	
Käytöstä poistuneet suuret hallinto-, koulu- ja laitusrakennukset ovat vaikeita myyntikohteita. Rakennuksen purkaminen tai myynti tasearvoa alemmalla hinnalla aiheuttaa alaskirjauksen, mikä lisää alijäämää.	

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.-31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Oikea osaaminen oikeassa paikassa, jonka taakaavat onnistuneet rekrytoinnit, käytännönläheinen perehdyttäminen ja koulutus, uusien toimintamallien omaksuminen, osallistuva esimiestyö, tinkimättömyys työturvallisuudessa sekä kannustava palkkaus.	Kouluspäivien määrä pv/hlö Tavoite 3 pv	0,26	0,42
		Sairauspoissaolojen määrä pv/hlö	27,1	6,46
		Työtaturmien määrä pv/hlö	0,59	0,77

Arviointi:	Mm. kaupungin järjestämiin koulutuksiin on osallistuttu. Sairauspoissaolojen keskiarvon nostaa yhden työntekijän pidempi sairausloma.
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Vaihtuvien määräaikaisten työntekijöiden osuus on suuri. Kohdetuntemuksen ja erityisammattitaidon puute voi johtaa esim. kiinteistötekniikan puutteelliseen käyttöön. Tilapalveluiden henkilöstön keski-ikä on 54 vuotta ja lähivuosina eläköityy useita henkilöitä.	Aluejaot ja rekrytoinnit toteutetaan niin, että jokaiselle kiinteistölle on nimetty osaava vastuullinen laitosmies. Talotekniikan osaamista on vahvistettu rekrytoimalla lokakuussa 2017 LVI-insinööri.
Tuottavuutta heikentävät työntekijöiden työkyvyn alentuminen, sairauspoissaolot, työtapaturmat ja ennenaikaisen eläköitymisen aiheuttamat varhemakсут.	Työkyvyn seuranta ja tukeminen toteutetaan yhdessä työntekijän, esimiehen, työsuojelun ja työterveyden kanssa. Toimitaan varhaisen tuen mallin mukaisesti. Työuran jatkumisen mahdollistamiseksi toteutetaan tarvittaessa tehtävämuutoksia ja hyödynnetään joustavia työaika- ja eläkeratkaisuja.

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
522 TILAPALVELUT							
Toimintatulot	9 814 900		9 814 900	2 513 940	25,61		9 814 900
Valmistus omaan käyttöön	80 000		80 000	21 547	26,93		80 000
Toimintamenot	-8 235 700		-8 235 700	-2 580 350	31,33		-8 235 700
Toimintakate	1 659 200	0	1 659 200	-44 863	-2,70	0	1 659 200

Toimintamenoja on lisännyt omaisuuden ja toiminnan vakuutuksien kohdentuminen koko vuoden osalta tälle tarkastelujaksolle.

Toimielin	KAUPUNKIKEHITYSVALIOKUNTA
Tulosalue	Aluepalvelut
Tulosityksiköt	Liikennealueet ja varikko, Viheralueet
Vastuhenkilö	Kaupungininsinööri

Kaupungin yleisistä alueista huolehtiminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä kaupunkiympäristön turvallisuuden ja viihtyisyyden ylläpito ja kehittäminen, jotta infrastruktuurin arvo säilyy.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Aluepalveluiden toimintakate ei heikkene.	Toimintakate M€	-2,3 M€	0,5
		- liikenneväylien ylläpito €/km	5.000	Tunnusluvut lasetaan vuoden lopussa
		- puistojen ja viheralueiden ylläpito €/ha	1.600	”
		- leikkipaikkojen ylläpito €/paikka	3.100	”
		- uimapaikkojen ylläpito €/paikka	5.000	”

	- venepaikkojen ylläpito keskimäärin €/paikka	152	”
Arviointi:	Tunnusluvut lasketaan vuoden lopussa.		
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Katujen ja siltojen korjausvelka on kohtalainen. Huonokuntoisista rakenteista saattaa aiheutua isojakin vaurioita ja mahdollisesti rajoituksia liikennöitävyydelle.	Tehdään ennakoivia kuntokartoituksia. On laadittu kymmenen vuoden saneerausohjelma, jonka toteuttamisen avulla korjausvelka pysyy jokseenkin kurissa.		
Yksitystieverkon sillat liittyvät kiinteästi muuhun tieverkkoon ja valtionavustuksen saaminen korjaushankkeille on ehdoton edellytys. Kaupunki tukee ensisijaisesti valtionavustusta saavia hankkeita. Valtionavustuksien mahdollinen leikkaaminen tai poistaminen on suuri uhka ja lisää painetta kaupungin omien avustuksien kasvattamiseen.	Yksitysteiden siltoihin ja isoihin parannuksiin on vuosittain varattu kaupungin vastaantulona 100.000 euron rahoitus.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.1.-31.3.
Uudistumiskykyinen ja osaava henkilöstö	Oikea osaaminen oikeassa paikassa, jonka takaavat onnistuneet rekrytoinnit, käytännönläheinen perehdyttäminen ja koulutus, uusien toimintamallien omaksuminen, osallistuva esimiestyö, ajanmukaiset työtilat ja -välineet, tinkimättömyys työturvallisuudessa sekä kannustava palkkaus.	Koulutuspäivien määrä pv/hlö Tavoite 3 pv	0,48	0,41
		Sairauspoissaolojen määrä pv/hlö	18,9	2,07
		Työtaturmien määrä pv/hlö	0,02	0
Arviointi:	Osallistutaan kaupungin järjestämiin koulutuksiin.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Tuottavuutta heikentävät työntekijöiden työkyvyn alentuminen, sairauspoissaolot ja ennenaikaisen eläköitymisen aiheuttamat varhemaksut.	Työkyvyn seuranta ja tukeminen toteutetaan yhdessä työntekijän, esimiehen, työsuojelun ja työterveyden kanssa. Toimitaan varhaisen tuen mallin mukaisesti. Työuran jatkumisen mahdollistamiseksi toteutetaan tarvittaessa tehtävämuutoksia ja hyödynnetään joustavia työaika- ja eläkeratkaisuja.			

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1.–31.3.
Viihtyisä ja turvallinen elin- ja kaupunki ympäristö	Rantojen käytön, Tervasaaren laiturialueen ja Oolanninpuiston yleisuunnitelmien toteuttaminen	Toteuttaminen on alkanut 1.3.2018 Vierasvenepaikkojen määrä kpl Tavoite 15 uutta paikkaa	11	28 (17 uutta paikkaa)
	Kaupungin sisääntuloteiden liikenneviheralueiden hoitotason parantaminen	Palvelutasomäärittelyt Kaakkois-Suomen Ely-Keskuksen kanssa tehty ja sopimukset päivitetty 1.2.2018		Hoitovastuusta Maantiellä 170 väli Summa–Pitäjänsaari sovittu Kaakkois-Suomen Elykeskuksen kesken (Kaupunkikehitysvaliokunta 22.2.18 § 14)
Arviointi:		Vierasvenepaikkojen määrä on toteutunut arvioitua suurempana.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
<p>Riskinä on se, että kaupungin panostukset eivät lisää kiinnostusta rakentamiseen ja vierailijoiden määrää. Hoidettavien ja kunnossapidettävien kohteiden laajentuessa nykyiset kaupungin omat toiminnalliset resurssit eivät enää riitä.</p> <p>Kaupungin sisääntuloteiden viheralueiden hoitotaso on koettu riittämättömäksi eikä nykyinen taso vastaa vetovoimahaasteeseen.</p> <p>Palvelusopimuksien tasomäärittelyn laajentaminen lisää käyttömenoja ja huonontaa aluepalveluiden toimintakatetta.</p>		<p>Tervasaaren vetovoimaisuuden parantaminen on tärkeää. Sen takia yleisten alueiden toteuttamisen etujassa toivotaan lisäävän rakentajien kiinnostusta. Mm. laiturikapasiteetin parantamisella tavoitellaan kaupungissa vierailevien määrän kasvua. Suunnitellut investoinnit ja hoitotason nostaminen parantavat kaupunkikuvaa ja -imagoa sekä luovat taloudellista toimeliaisuutta Tervasaareen ja kaupungin keskustan palveluiden kysyntää ja tarjontaan.</p> <p>Laiturirakentaminen tulee painottumaan syksyyn kesälomien jälkeen.</p> <p>Tervasaaren infraan on käytetty 3 M€. Suunnitelmakaudella Tervasaaren rakentamiseen on varattu 4 M€. Tavoitteena on mm. rakentaa Oolanninpuisto valmiiksi vuosina 2018–2019. Kaupungin tulee jatkossakin varata riittävät rahalliset resurssit suunnitelmien toteuttamiseen. Yksistään Tervasaaren laiturialueen uusiminen maksaa arviolta 5,5 M€. Rakentaminen toteutetaan vaiheittain 10 vuoden aikana.</p> <p>Ns. kolmatta sektoria hyödynnetään erilaisissa hoitotehtävissä. Mm. Merihamina ry:n kanssa toteutetaan rantojen kunnostusta kaupungin omistamilla vesialueilla. MeriHaminalle on myönnetty 13.857 euron avustus Haminan merenlahdilla olevan ruovikon niittoon tarkoitettun leikkuuveneparin ostamiseen (kaupunkikehitysjohtajan päätös 16.2.18 § 2)</p>		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutosesitykset	Uusi talousarvio
531 ALUEPALVELUT							
Toimintatulot	1 401 900		1 401 900	263 656	18,81		1 401 900
Valmistus omaan käyttöön	137 000		137 000	23 016	16,80		137 000
Toimintamenot	-4 532 500		-4 532 500	-815 998	18,00		-4 532 500
Toimintakate	-2 993 600	0	-2 993 600	-529 326	17,68	0	-2 993 600

Talousarviomäärärahojen arvioidaan riittävän.

Toimielin	LUPAVALIOKUNTA
Tulosalue	Ympäristön ja rakentamisen valvonta
Tulosyksiköt	Ympäristötoimi, Rakennusvalvonta
Talousarvion sitovuus	Toimintakate
Vastuuhenkilö	Ympäristöpäällikkö

Tehtävä Seudullisen ympäristön- ja terveydensuojelun edistäminen ja valvonta sekä elintarvikevalvonta ja eläinlääkintähuolto. Kaavoituksen toteutumisen valvonta sekä ympäristöön sopeutuvan, laadukkaan rakentamisen edistäminen Haminassa.

SITOVAT TAVOITTEET

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma I.I.-31.3.
Kestävä talous ja omaisuuden hallinta	Ympäristötoimen toimintakate ei heikkene.	Toimintakate M€	-0,326	0,04
		Luvat, ilmoitukset ja tarkastukset, määrä kpl	930	187
	Rakennusvalvonnan toimintakate ei heikkene.	Toimintakate M€	-0,105	0,05
		Lupamaksutulojen peittävyys toiminnan menoista %	60	21
		Myönnetyt luvat kpl	277	21
Arviointi:	Lupahakemuksia on tullut vireille vähän.			
Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa			
Toimintakatteen tason pitäminen on haasteellista, koska rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun lupamaksutulojen kertymä ei kasva. Uudisrakentaminen on vähäistä. Ympäristölupien määrä on laskussa, koska lupien määrävällein uusiminen on loppunut. Tilalle tullut suunnitelmallinen ja maksullinen valvonta ei tuota yhtä paljon kuin lupamaksut.		Viranomaisten lupamaksutulot vaihtelevat taloudellisen toimeliaisuuden mukaan. Tämän tulolähteen pienenemiselle ei voi tehdä käytännössä omin päätösin mitään, koska lupamaksuun ei voi sisällyttää kuin suoritteiden omakustannushinnan. Tuloja ei ylibudjetoida ja tavoitetta korjataan pitkin vuotta, jos aiheita on.		
		Lupamaksujen hinnoittelussa seurataan naapurikuntien hinnoittelua.		

Talousarvion toteutuminen

	Alkuperäinen Talousarvio-	Muutettu	Toteutunut	Tot %	Muutos-	Uusi
	talousarvio	talousarvio	31.3.2018		esitykset	talousarvio
540 YMPÄRISTÖN JA RAKENTAMISEN VALVONTA						
Toimintatulot	534 500	534 500	160 754	30,08		534 500
Valmistus omaan käyttöön			526			
Toimintamenot	-1 020 500	-1 020 500	-260 023	25,48		-1 020 500
Toimintakate	-486 000	0	-98 743	20,32	0	-486 000

Toimintatuloissa näkyy kumppanuuskuntien laskutus alkuvuodesta.

Lupa- ja valvontasuoritteiden yhteismäärä on jäljessä tavoitteesta, koska lupahakemuksia on tullut vireille vain vähän.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
51 KAUPUNKIKEHITYSPALVELUT YHTEENSÄ							
* Toimintatulot	21 062 200	0	21 062 200	4 966 226	23,58	0	21 062 200
* Valm. omaan käyttöön	233 500	0	233 500	49 588	21,24	0	233 500
* Toimintamenot	-22 606 100	0	-22 606 100	-5 925 884	26,21	-280 000	-22 886 100
* Toimintakate	-1 310 400	0	-1 310 400	-910 070	69,45	-280 000	-1 590 400

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitykset	Uusi talousarvio
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ							
* Toimintatulot	35 740 900	0	35 740 900	8 877 892	24,84	0	35 740 900
* Valm. omaan käyttöön	233 500	0	233 500	49 588	21,24	0	233 500
* Toimintamenot	-147 762 700	0	-147 762 700	-36 781 515	24,89	-280 000	-148 042 700
* Toimintakate	-111 788 300	0	-111 788 300	-27 854 035	24,92	-280 000	-112 068 300

KAUPUNGIN INVESTOINNIT

Konsernipalveluiden investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Konsernijohto
Kaupunginhallitus
Kaupunginjohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
510 Konsernijohtoon investoinnit							
Menot			0	-47 336	14,96	-48 000	-48 000
Myyntit			0		0,00		0
Investoinnit netto	0	0	0	-47 336	14,96	-48 000	-48 000

Valtuustosalin kalusteiden toimitus siirtyi viime vuodelta tämän vuoden puolelle.

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Konsernipalvelut
Kaupunginhallitus
Konsernipalvelujohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
520 Konsernipalvelujen investoinnit							
Menot	-150 000		-150 000	0	0,00		-150 000
Investoinnit netto	-150 000	0	-150 000	0	0,00	0	-150 000

Varaus on tehty ICT-hankintoihin jotka toteutuvat myöhemmin.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
* KONSERNIPALVELUJEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
* Menot	-150 000	0	-150 000	-47 336	31,56	-48 000	-198 000
* Myynnit		0	0	0		0	0
Investoinnit netto	-150 000	0	-150 000	-47 336	31,56	-48 000	-198 000

Hyvinvointipalveluiden investoinnit

Tulosalue

Toimielin
Vastuhenkilö

Terveyspalvelut

Hyvinvoinnin edistämisen valiokunta
Terveyspalveluiden päällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
540 Terveyspalvelujen investoinnit							
Menot	-114 000		-114 000	0	0,00		-114 000
Myynnit							0
Investoinnit netto	-114 000	0	-114 000	0	0,00	0	-114 000

Varaus on tehty terveysaseman ja hammashoitolan laitehankinnoille.

Tulosalue

Toimielin
Vastuhenkilö

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistämisen valiokunta
Hyvinvointipalveluiden päällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
568 Hyvinvoinnin edistämisen investoinnit							
Menot	-50 000		-50 000	0	0,00		-50 000
Rahoitusosuudet			0			0	0
Investoinnit netto	-50 000	0	-50 000	0	0,00	0	-50 000

Varaus on tehty pääkirjaston lajittelevan palautusautomaatin ja uuden palvelutiskin hankkimiseen.

Tulosalue

Toimielin
Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Hyvinvoinnin edistämisen valiokunta
Ruoka- ja puhtauspalveluiden päällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
551 Ruoka- ja puhtauspalvelujen investoinnit							
Menot	-10 000		-10 000	0	0,00		-10 000
Investoinnit netto	-10 000	0	-10 000	0	0,00	0	-10 000

Varaus on tehty keittiölaitteiden uusimista varten.

Tulosalue

Toimielin
Vastuhenkilö

Lasten ja nuorten palvelut

Lasten ja nuorten palveluiden valiokunta
Opetuspäällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
565 Lasten ja nuorten palvelujen investoinnit							
Menot	-250 000		-250 000	0			-250 000
Investoinnit netto	-250 000	0	-250 000	0		0	-250 000

Varaus on tehty Chromebook-tietokoneiden hankkimiseksi eri kouluille.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
575 Alakaupungin yhtenäiskoulu							
Menot	-750 000		-750 000	-2 500	0,33		-750 000
Investoinnit netto	-750 000	0	-750 000	-2 500	0,33	0	-750 000

Uuden koulun ensikertaiseen kalustamiseen.

HYVINVOINTIPALVELUJEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ

* Menot	-1 174 000	0	-1 174 000	-2 500	0,21	0	-1 174 000
* Rahoitusosuudet	0		0				0
* Myynnit				0			0
* Investoinnit netto	-1 174 000	0	-1 174 000	-2 500	0,21	0	-1 174 000

Kaupunkikehityksen investoinnit

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Elinkeino- ja vetovoimapalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Kaupunkikehitysjohtaja

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
580 Elinkeino- ja vetovoimapalvelujen investoinnit							
Menot	-405 000		-405 000	-423	0,10		-405 000
Rahoitusosuudet			0				0
Investoinnit netto	-405 000	0	-405 000	-423	0,10	0	-405 000

Lippupuiston toteuttamiseen tarvittavat määrärahat on tarkoitus käsitellä kesäkuun valtuustossa. Liikuntapaikkojen yleissuunnitelma valmistuu toukokuussa 2018. Husulan ja Ruissalon kenttien ratkaisuesitys tehdään yleissuunnitelmassa.

Tulosalue
Toimielin
Vastuhenkilö

Kaupunkisuunnittelu
Kaupunkikehitysvaliokunta
Kaupunginarkkitehti

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
604 Maanhankinta ja tonttipalvelut							
Menot	-590 000		-590 000	-231 607	39,26		-590 000
Myynnit	135 000		135 000	117			135 000
Investoinnit netto	-455 000	0	-455 000	-231 490	50,88	0	-455 000

Maanhankinnat keskittyvät Hillonlahden pohjoispuolisen satamasidonaisen työpaikka -alueen toteuttamiseen.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Tilapalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Tilapalvelupäällikkö

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
644 Alakaupungin yhtenäiskoulu							
Menot	-5 691 000		-5 691 000	-1 409 713	24,77		-5 691 000
Rahoitusosuudet	561 000		561 000				561 000
Investoinnit netto	-5 130 000	0	-5 130 000	-1 409 713	27,48	0	-5 130 000

Uusi koulu valmistuu joulukuussa 2018. Pääosa pihatöistä jää toteutettavaksi keväälle 2019. Osa pihatöistä koskien entisen lukion piha-alueita valmistuvat kesällä 2018.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
630 Uusi paloasema							
Menot	-100 000		-100 000		0,00		-100 000
Investoinnit netto	-100 000	0	-100 000	0	0,00	0	-100 000

Paloaseman hankesuunnittelu valmistuu 2018 aikana. Varsinainen rakennussuunnittelu tehdään vuonna 2019.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
610 Tilapalvelujen investoinnit							
Hankinnat	-1 230 000		-1 230 000	-131 726	10,71		-1 230 000
Myyntit	210 000		210 000				210 000
Investoinnit netto	-1 020 000	0	-1 230 000	-131 726	10,71	0	-1 020 000

Vuosittain on varauduttu eri kiinteistöissä tapahtuviin toimitilojen pieniin peruskorjauksiin ja muutostöihin. Työohjelman mukaisesti työt ovat alkaneet Uuden-

Summan päiväkodilla, Husulan koululla, Varuskunta-kerholla, Vallikentän katsomon tiloissa, Muuraskodilla, Kokkokalliolla ja terveysasemalla. Kaupungintalon sisäilmakorjauksia tehdään keväällä 2018. Linja-autoasema palautui kaupungille takaisin.

Tulosalue
Toimielin
Vastuuhenkilö

Aluepalvelut
Kaupunkikehitysvaliokunta
Kaupungininsinööri

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
650 Aluepalvelujen investoinnit							
Menot	-3 790 000		-3 790 000	-150 911	3,98		-3 790 000
Myyntit							
Investoinnit netto	-3 790 000	0	-3 790 000	-150 911	3,98	0	-3 790 000

Työohjelman mukaisesti työt ovat alkaneet Tervasaarella, Salmenkyläntiellä, kauppatorilla, Oolanninpuistossa ja Haminan Rauhan uuden muistomerkin paljastus tapahtuu huhtikuussa.

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
KAUPUNKIKEHITYSPALVELUJEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
* Menot	-11 806 000		-11 806 000	-1 924 379	16,30	0	-11 806 000
* Rahoitusosuudet	561 000	0	561 000	0		0	561 000
* Myynnit	345 000	0	345 000	117	0,03		345 000
* Investoinnit netto	-10 900 000	0	-10 900 000	-1 924 263	17,65	0	-10 900 000

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
* Toimintamenot	-13 130 000	0	-13 130 000	-1 974 215	15,04	-48 000	-13 178 000
* Rahoitusosuudet yht.	561 000	0	561 000	0	0,00	0	561 000
* Myynnit yht.	345 000	0	345 000	117	0,03	0	345 000
* Investoinnit netto	-12 224 000	0	-12 224 000	-1 974 099	16,15	-48 000	-12 272 000

RAHOITUS

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
60 RAHOITUS							
Verotulot	82 000 000		82 000 000	22 253 458	27,14		82 000 000
Valtionosuudet	36 600 000		36 600 000	9 331 848	25,50	600 000	37 200 000
Rahoitustuotot	2 576 000		2 576 000	85 969	3,34		2 576 000
Rahoitustuotot yht.	121 176 000	0	121 176 000	31 671 275	26,14	600 000	121 776 000
Rahoituskulut	-912 000		-912 000	-263 640	28,91		-912 000
Rahoitus yhteensä	120 264 000	0	120 264 000	31 407 635	26,12	600 000	120 864 000

Valtionosuusarvio korotetaan VM:n viimeisen arvion mukaiseksi.

Korvaus peruspääomasta

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Korvaus peruspääomasta							
Rahoitustuotot	450 000		450 000	112 500	25,00		450 000
	450 000	0	450 000	112 500	25,00	0	450 000

Antolainojen muutokset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Antolainojen muutokset							
Lisäykset	-353 000		-353 000	-67 300	19,07	-333 000	-686 000
Vähennykset	200 000		200 000	48 800	24,40		200 000
	-153 000	0	-153 000	-18 500	12,09	-333 000	-486 000

Rakentamisaikainen antolaina Kymijoen Kyläkuitu Osuuskunnan valokuituverkkohankkeeseen siirtyi maksettavaksi kokonaan kuluvalle vuodelle. Määrärahaan lisätään viimevuodelta säästynyt maksun ensimmäinen erä 253.000 euroa.

Yhdistyksille maksettavien puskurilainojen määrärahaa kasvatetaan 80.000 eurolla lainojen arvioitua suuremman kysynnän vuoksi.

Pitkäaikaisten lainojen muutokset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
Pitkäaikaisten lainojen muutokset							
Lisäykset	15 000 000		15 000 000		0,00		15 000 000
Vähennykset	-12 200 000		-12 200 000	-2 914 395	23,89		-12 200 000
	2 800 000	0	2 800 000	-2 914 395	-104,09	0	2 800 000

RAHOITUS YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos-esitykset	Uusi talousarvio
RAHOITUS YHTEENSÄ							
* Tulot yhteensä	136 826 000	0	136 826 000	31 832 575	23,27	600 000	137 426 000
* Menot yhteensä	-13 465 000	0	-13 465 000	-3 245 335	24,10	-333 000	-13 798 000
	123 361 000	0	123 361 000	28 587 241	23,17	267 000	123 628 000

TULOSLASKELMA

Sisäiset ja ulkoiset erät	Talousarvio 2018	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitys	Talousarvio 2018 Osv I
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 427 600	2 604 028	27,6		9 427 600
Maksutuotot	6 637 900	1 839 294	27,7		6 637 900
Tuet ja avustukset	1 706 200	265 842	15,6		1 706 200
Muut toimintatuotot	17 969 200	4 168 729	23,2		17 969 200
Tuotot yhteensä	35 740 900	8 877 892	24,8		35 740 900
Valmistus omaan käyttöön	233 500	49 588	21,2		233 500
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-44 939 900	-10 372 720	23,1		-44 939 900
Henkilöstökorvaukset	298 800	167 078	55,9		298 800
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 627 900	-2 518 120	23,7		-10 627 900
Muut henkilösivukulut	-2 171 300	-404 120	18,6		-2 171 300
Palvelujen ostot	-63 082 600	-16 577 392	26,3	-200 000	-63 282 600
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-8 408 700	-2 367 577	28,2		-8 408 700
Avustukset	-7 801 800	-1 829 594	23,5	-80 000	-7 881 800
Muut toimintakulut	-11 029 300	-2 879 071	26,1		-11 029 300
Kulut yhteensä	-147 762 700	-36 781 516	24,9	-280 000	-148 042 700
TOIMINTAKATE	-111 788 300	-27 854 036	24,9	-280 000	-112 068 300
Verotulot	82 000 000	22 253 458	27,1		82 000 000
Valtionosuudet	36 600 000	9 331 848	25,5	600 000	37 200 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	571 000	74 322	13,0		571 000
Muut rahoitustuotot	2 455 000	124 148	5,1		2 455 000
Korkokulut	-900 000	-253 024	28,1		-900 000
Muut rahoituskulut	-12 000	-10 616	88,5		-12 000
VUOSIKATE	8 925 700	3 666 099	41,1	320 000	9 245 700
Poistot	-7 500 000	-1 673 956	22,3		-7 500 000
TILIKAUDEN YLI-/LIJÄÄMÄ	1 425 700	1 992 143	139,7	320 000	1 745 700

RAHOITUSLASKELMA

	Talousarvio 2018	Toteutunut 31.3.2018	Tot %	Muutos- esitys	Talousarvio 2018 Osv I
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta					
Tulorahoitus	8 775 700	3 657 932	41,7	320 000	9 095 700
Vuosikate	8 925 700	3 666 099	41,1	320 000	9 245 700
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-150 000	-8 167	5,4		-150 000
Investoinnit	-12 074 000	-1 965 931	-1 965 931	-48 000	-12 122 000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-13 130 000	-1 974 215	15,0	-48 000	-13 178 000
Rahoitusosuudet investointeihin	561 000		0,0		561 000
Pys.vast.hyödykk. luovutustulot	495 000	8 284	1,7		495 000
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-3 298 300	1 692 000	-51,3	272 000	-3 026 300
Rahoitustoiminnan kassavirta					
Antolainauksen muutokset	-153 000	-18 500	12,1	-333 000	-486 000
Antolainasaamisten lisäykset	-353 000	-67 300	19,1	-333 000	-686 000
Antolaisaamisten vähennykset	200 000	48 800	24,4		200 000
Lainakannan muutokset	2 800 000	-2 914 395	-104,1		2 800 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	15 000 000		0,0		15 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 200 000	-2 914 395	23,9		-12 200 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Muut maksuvalmiuden muutokset	150 000	-417 538	-278,4		150 000
Rahoitustoiminnan nettokassavi	2 797 000	-3 350 433	-119,8	-333 000	2 464 000
Rahavarojen muutos	-501 300	-1 658 432	330,8	-61 000	-562 300

HAMINAN VESI -LIIKELAITOS

Tulosalue	Haminan Vesi -liikelaitos
Tulosityksiköt	Hallinto ja asiakaspalvelu, Verkotot ja laitokset
Toimielin	Vesiliikelaitoksen johtokunta
Vastuhenkilö	Toimitusjohtaja
Tehtävä	Laadukkaiden vesihuoltopalveluiden tuottaminen asukkailla ja teollisuudelle valtakunnallisesti kilpailukykyiseen hintaan ja kohtuullisen tuoton omistajalleen tuottaen. Toiminnan kehittämisen painopistealueita ovat verkosto-omaisuuden hallinta, veden laadun- ja riittävyyden turvaaminen ja asiakaspalvelu

Sitovat tavoitteet

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1-31.3.
Talous tasapainossa	Tulorakenne on kustannusrakenteen mukainen	Perusmaksujen osuus liikevaihdosta % Huleveden tulos €	16 -170.223	määrät lasketaan vuoden lopussa
Arviointi:		Ensimmäisen neljänneksen liikevaihto jäi 35 000 euroa edellisvuotta pienemmäksi. Lasku johtuu pitkälti vuoden vaihteessa tehdystä taksarakenteen muutoksesta. Teollisuuden vedenkulutuksessa ei ole näkyvissä merkittäviä muutoksia. Materiaalien ja palvelujen kustannukset vähenivät edellisvuoden vastaavasta 46 000 eurolla. Myös poistot ja rahoituskulut laskivat hieman. Talouden kehitys noudattelee pitkälti aikaisempia vuosia eikä erityisiä riskejä ole tällä hetkellä nähtävissä.		
Toiminnan riskit		Riskien hallinta nyt ja jatkossa		
Veden kulutuksen lasku ja väkimäärän väheneminen		Kustannusten kattaminen täysmääräisesti varmistetaan taksarakenteen muutoksen avulla.		
Yleinen kustannustason nousu		Kustannustason nousua pyritään hillitsemään pidempiaikaisilla kumppanuussopimuksilla ja tekemällä yhteistyötä vesihuolto- ja energiatoimijoiden kanssa.		

Strateginen tavoite	Oma tavoite ja toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso 2016	Toteutuma 1.1-31.3.
Omaisuuuden hallinta	Saneerausvelan hallinta vesihuoltoverkoston saneerauksin.	Saneerattu verkostopi- tuus km Saneeratut jv-pumppaa- mot kpl	2,62 3	määrät lasketaan vuoden lopussa määrät lasketaan vuoden lopussa
Arviointi:		Verkostosaneeraukset ovat käynnistyneet odotetusti. Hillontien pumppaamorakennus vajoaa ja pumppaamo vaatii pikaista uusintaa. Pumppaamoiden saneerausohjelmaa joudutaan tämän takia muuttamaan.		

Toiminnan riskit	Riskien hallinta nyt ja jatkossa
Verkosto- ja laitosrakenteiden vanheneminen on merkittävä riski.	Investointimäärää kasvatetaan tulevaisuudessa.
Saneeraukset on sidottu kaupungin Aluepalveluiden katusaneerauksen tarpeeseen ja työohjelmaan.	Yhteissaneerausten lisäksi vesihuolto saneeraa lisäkohteita katualueen ulkopuolella ja alueilla, joissa ei ole päällystettyjä katuja.

Talousarvion toteutuminen

	Talousarvio 2018	Toteutunut 31.3.2018	Jäljellä	Tot %
Liikevaihto	5 944 000	1 393 865	4 550 135	23,45
Valmistus omaan käyttöön	35 000		35 000	0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	100 000	4 542	95 458	4,54
Materiaalit ja palvelut	-2 549 400	-387 049	-2 162 351	15,18
Henkilöstökulut	-623 200	-131 157	-492 043	21,05
Poistot ja arvonalentumiset	-2 150 000	-513 269	-1 636 731	23,87
Liiketoiminnan muut kulut	-91 300	-5 927	-85 373	6,49
Liikelylijäämä	665 100	361 005	304 095	54,28
Rahoitustuotot ja -kulut	-52 100	-13 681	-38 420	26,26
Korvaus peruspääomasta	-450 000	-112 500	-337 500	25,00
Tilikauden tulos	163 000	234 824	-71 824	144,06

Investointien toteutuminen

	Talousarvio 2018	Toteutunut 31.3.2018	Jäljellä	Tot-%
Investointimenot	-2 100 000	-329 579	-1 770 421	15,69
Myyntit	0	0	0	
Investoinnit netto	-2 100 000	-329 579	-1 770 421	15,69